

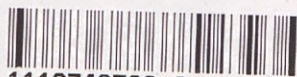

SREČ

Celje - skladišče

D-Per

539/1974

1119740722,9

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO
OZD ZASAVSKI PREGOVNIKI
TRBOVLJE

LETO X.
SEPTEMBER 1974

ŠTEV. 9

Kakšen vpliv na gospodarjenje v ZPT ima nižja proizvodnja premoga kot je predvideval načrt za leto 1974

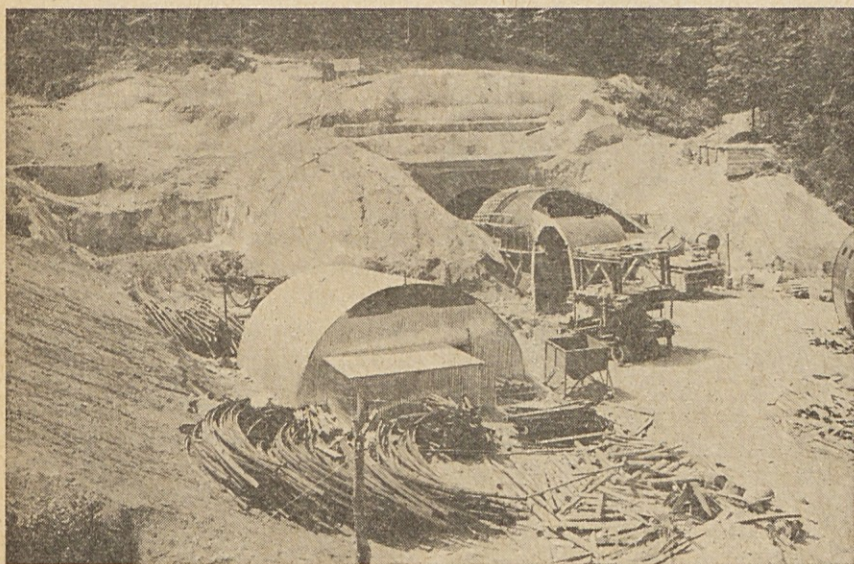
Že v prejšnji številki našega glasila sem napisal nekaj o problematiki, ki izvira iz dejstva, da proizvodnja premoga letos ne dosega načrta oziroma je globoko pod njim. Za nami je osem mesecev proizvodnje in gospodarjenja, zato lahko že nekoliko bolj predvidevamo stanje, ki ga bomo imeli koncem leta 1974. Nobenega dvoma ni, da načrt proizvodnje premoga v letošnjem letu ne bo dosežen. Glede na proizvodne rezultate v juliju in avgustu lahko ugotovimo, da se je ne-

gativna rezlika od polletja dalje še povečala. Tudi v septembru se stanje ni popravilo. Po načrtu bi moral imeti rudnik Hrastnik v septembru 2.520 ton dnevne proizvodnje, imel pa je do 12. septembra povprečno 1.414 ton. Rudnik Trbovlje bi moral imeti 2.690 ton dnevne proizvodnje, do 12. septembra pa jo je dosegal 2.398 ton na dan. Rudnik Zagorje je dosegal proizvodnjo 1.227 ton na dan, po načrtu bi moral proizvajati 1.217 ton na dan. Zelo je tudi slab šolski revir, ki bi moral

po načrtu proizvajati 130 ton na dan, proizva pa le 56 ton na dan. Za rudnik Hrastnik je predvidena proizvodnja po načrtu glede na trenutno stanje odkopov in odkopnih prilik, vsekakor mogoča. Na vsak način pa tudi v teh razmerah upravičeno lahko pričakujemo višjo proizvodnjo od te, ki je dosežena. Rudnik Trbovlje bi moral svojo plansko obveznost izpolnjevati. Rudnik Zagorje svojo plansko obveznost izpolnjuje, je pa tudi res, da je bila ob začetku leta postavljena dokaj nizko. Šolski revir se še vedno bori z neustreznimi odkopnimi prilikami, kar povzroča tako visok izpad proizvodnje.

Iz vsega tega je možno sklepati naslednje: rudnik Hrastnik svojega predvidenega načrta ne bo dosegel oziroma bo globoko pod njim. Rudnik Trbovlje bi svoj primanjkljaj v proizvodnji ne smel povečevati. Rudnik Zagorje bi moral svoj proizvodni načrt izpolniti oziroma ga po možnosti celo preseči. Šolski revir svojega načrta ne bo izpolnil.

Ob takšnih rezultatih v proizvodnji premoga, kaj lahko govorimo o veliki izgubi na dohodku, ki predstavlja že skoraj 8,5 % od predvidenega letnega finančnega načrta v proizvod-

Posnetek severnega portala predora Pletovarje, ki ga gradi TOZD rudarska gradbena dejavnost skupno z italijansko firmo I. CO. RI, na hitri cesti Hoče—Levec. Posnetek je iz julija 1974.

Foto inž. C. Majdič

nji premoga, oziroma ca 6,8 % od predvidenega celotnega dohodka delovne organizacije.

Vse ostale TOZD poslujejo pozitivno in trenutno zmanjšujejo negativni finančni rezultat delovne organizacije kot celote. Negativni finančni rezultat smo predvidevali po načrtu samo pri rudniku Zagorje. Tako pri rudniku Hrastnik, kot pri rudniku Trbovlje smo predvidevali sorazmerno visok ostanek dohodka, ki bi bil tudi ustvarjen, če bi bila dosežena načrtovana proizvodnja. Tako pa imamo v proizvodnji premoga visoko izgubo, ki je ostale dejavnosti, kljub temu, da npr. TOZD RGD izkazuje visok ostanek dohodka, ne morejo pokrивati. Vprašati se moramo, kakšne so posledice takšnega stanja?

Brez dvoma vpliva takšno stanje po eni strani na možnost normalnega poslovanja delovne organizacije v vseh pogledih, po drugi strani pa tudi na razpoložnje vseh zaposlenih, predvsem tistih, ki razumejo načela gospodarjenja ter ustvarjanje in delitev dohodka v TOZD in delovni organizaciji kot celoti.

Za normalno poslovanje potrebuje delovna organizacija določena obratna sredstva, iz-

ražena v toliko in toliko milijonih dinarjev, s katerimi pokriva potrebne zaloge materiala (les, razstrelivo, rezrveni deli itd.), vrednost prodanega blaga kupcem tako do normalnega roka plačila kot tudi za plačila po pretečenih plačilnih rokih. Če posluje delovna organizacija z izgubo, se seveda potreba po obratnih sredstvih povečuje tudi za višino izgube. Poleg tega potrebuje delovna organizacija oziroma vse TOZD, obratna sredstva za normalno in redno izplačevanje osebnih dohodkov.

Obratna sredstva so sestavljena iz lastnih denarnih sredstev, po zakonu mora delovna organizacija iz bilančnega letnega ostanka dohodka izločiti določen del za obratna sredstva, iz sredstev kratkoročnih in dolgoročnih kreditov, iz sredstev dobaviteljev, iz sredstev neizkoriščene amortizacije in končno iz ostanka dohodka, ki nastaja iz poslovanja med letom. Vsa ostala sredstva, razen kratkoročnih kreditov neizkoriščene amortizacije in ostanka dohodka, so v glavnem v vsem letu stalna in se ne spreminjajo. Kratkoročni krediti predstavljajo obremenjevanje dohodka z obrestmi, neizkoriščane amortizacije predstavlja

zastoj v nadaljnjem razvoju, tako da je pravzaprav čimvečji ostanek dohodka tudi najboljša možnost za nemoteno poslovanje med letom in oblikovanje lastnih trajnih obratnih sredstev ob zaključni bilanci. V trenutnem stanju, kakršno je v naši delovni organizaciji, je možno le, da z določenim delom neizkoriščene amortizacije krijemo potrebo po obratnih sredstvih.

Pomembna stvar, ki se je moramo zavedati, je seveda vprašanje oblikovanja sredstev za osebne dohodke. Ni namreč možno, niti ni v skladu z vsemi družbenimi normami, da bi ob takšnih rezultatih poslovanja lahko osebne dohodke nenehno dvigali, kljub temu, da smo priča splošnega porasta življenjskih stroškov. Takšne težnje imajo za posledico čedalje močnejše poslabšanje gospodarskega stanja v delovni organizaciji in povzročajo tudi posledice, ki bi se pokazale ob zaključni bilanci v zvezi z vsemi zakonskimi določili. In končno, takšne težnje ne podpirajo protinflacijskih ukrepov, ampak prav obratno, istočasno pa pomagajo povečati splošno nelikvidnost.

Albert Ivančič, dipl. inž. rud.

ODGOVORNOST, DISCIPLINA, RED — temelj samoupravnih odnosov

»Naš samoupravni sistem, čeprav še sorazmerno mlad, je že izpričal svojo življenjsko sposobnost in učinkovitost pri urejanju mnogih, tudi najtežavnejših družbenih, gospodarskih in drugih vprašanj naše družbe. Tam pa, kjer samoupravni odnosi še niso postali last delovnih ljudi ali pa so popačeni, se lahko pojavijo pomanjkjivosti

in ekscesi, ki s samoupravljanjem nimajo nič skupnega. Zato v naši samoupravni socialistični družbi ni in ne more biti prostora za nedisciplino, malomarnost, neodgovorno in stihjsko vedenje. Takšno vedenje je ne samo napad na svobodo osebnosti in neposredno ogrožanje z delom pridobljenih gmotnih in družbenih dobrin

občanov in vse skupnosti, marveč pogosto povzroči tudi nenadomestljive izgube — človeška življenja.«

Stane Dolanc

sekretar izvršnega komiteja
predsedstva CK ZKJ,

na proslavi na Visu, 8. 9. 1974

Zakaj nizka proizvodnja na rudniku Hrastnik?

Rudnik Hrastnik je v prvih osmih mesecih letošnjega leta za 44.100 ton pod proizvodnim načrtom. Vzrok za nedoseganje načrtovane proizvodnje je predvsem v otežkočenem pridobivanju premoga v jami Ojstro od meseca februarja dalje, kakor tudi izpadu širokega čela s podgraditvijo Salzgitter v A-kopi jame Hrastnik v drugi polovici avgusta. Z delovnim načrtom predvidena proizvodnja v prvih sedmih mesecih letošnjega leta, je bila v jami Hrastnik presežena, prav tako v jami Dol. Normalno proizvodnjo v jami Hrastnik pa je preprečil vdor vode in mokrega materiala dne 13. 8. 1974. Problemi, ki so nastopali in povzročili občutno znižanje proizvodnje v posameznih jamah so naslednji:

Jama Ojstro

V jami Ojstro je potekalo sancijsko odkopavanje po metodi »dolgih stebrov« na III/8 etaži (končano v mesecu juniju t. l.); z normalno širokočelno odkopno metodo pa odkopavamo na III/10 etaži v Zapadnem polju in v Lopati, po pripravi III/12 etaže Zapadnega polja sever, pa še na tej etaži.

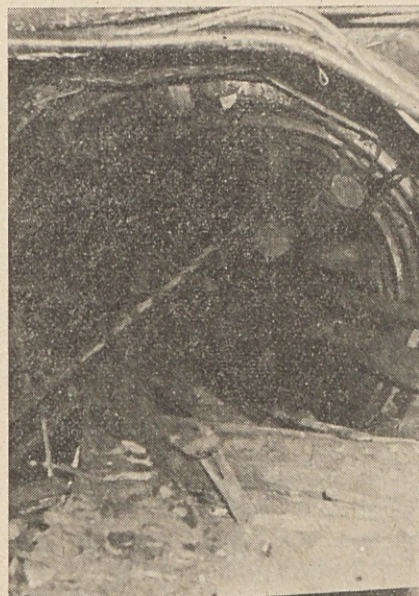
Že pri odkopavanju pri metodi »dolgih stebrov« v sektorju II na III/8 etaži, so se pričeli pojavljati večji odkopni pritiski, ki so se občutno prenašali na III/10, III/12 in čelo na V. obzorje, ki je permanizirano. Pritiski so se postopoma povečevali in to tembolj, čim bolj smo se z odkopavanjem »dolgih stebrov« približevali severnemu presipnemu jašku. Pritisk na odkopu se je povečeval zaradi zmanjšane preostalega premogovega stebra, zaradi odkopavanja na dveh oziroma treh etažah ter zaradi relativno velikega števila jamskih objektov na tem območju sektorja III. Iz naštetih razlogov je bil potreben nenormalni obseg vzdrževalnih del,

ne samo na III/8 etaži, ampak tudi na III/10 etaži in celo na V. obzorju ter na pripravljanih delih na III/12 etaži, kar je močno vplivalo na nedoseganje načrtovane proizvodnje.

Glavni vzrok za nedoseganje proizvodnje pa so bili pogosti vdori in dotoki vode ter mokrega materiala na III/10 in III/12 etaži Zapadnega polja-sever.

Največji vdor mokrega materiala (premog, pomešan s krovino, vezano z glinasto komponento) je bil 30. 1. 1974 na severnem čelu Zapadnega polja na III/10 etaži. Bilo ga je okrog 500 m³.

Z normalnim pridobivanjem premoga (podkopno in nadkopno), smo na tem čelu pričeli šele sredi marca. Odkopavanje na tem čelu je nato potekalo v glavnem normalno do srede aprila, ko se je ponovno pričel pojavljati moker material pri rušenju in pridobivanju premoga iz nadkopnega dela. Ponovni dotoki vode in mokrega materiala so se pojavili sredi junija in so bili prisotni vse do ustavitve severnega čela na III/10 etaži.

Dne 13. 8. 1974 je vdrla na čelo A-kope jame Hrastnik, voda in povzročila v lesni progi zamašitev proge
Foto Jože Kirič

Z odkopavanjem na III/12 etaži Zapadnega polja-sever, smo pričeli v maju 1974. Odkopavanje je potekalo normalno do začetka avgusta, ko so se pojavile večje količine vode. Voda se je prestavljala od severne transportne proge preko čela, pa do južne dostavne proge, kjer še vedno teče. Voda je kalna, blatna ter priteka v sunkih (prinaša droben material), kar je imelo za posledico tudi vdor vode in mokrega materiala dne 31. 8. 1974 v količini 25 kubičnih metrov brozge, ki je bila tako redka, da očiščevalna dela niso mogla potekati normalno, tj. nakladanje z lopato, ampak z vedri. Po meritvah znaša dotok vode na tem čelu tudi do 450 l/min.

Odkopavanje na ostalih širokih čelih je do konca avgusta potekalo v glavnem normalno, brez vdorov mokrega materiala, občasno pa je pri pridobivanju premoga iz nadkopnega dela dotekal vlažen material.

V jami Ojstro odkopavanje premoga poteka pod zelo zaostrenimi pogoji, predpisanimi s strani republiškega rudarskega inšpektorata. Med drugimi je tudi ukrep, da je dovoljeno pridobivanje premoga iz nadkopnega dela v količini le do 50 %.

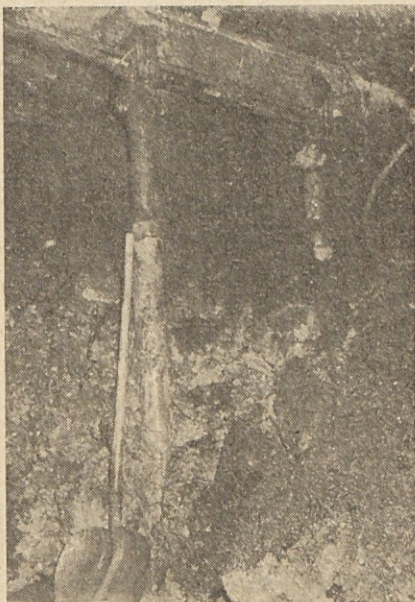
Za normalno proizvodnjo v tej jami je zaradi predpisanih ukrepov potrebno odkopavati na treh širokih čelih, predvsem zaradi cikličnega odkopavanja v treh med seboj popolnoma ločenih fazah (podkopno, rušenje in nadkopno odstreljevanje pridobivanja premoga iz nadkopnega dela).

Pri tem sistemu odkopavanja se pogosto zgodi, da nimamo na nobenem širokem čelu faze pridobivanja premoga iz nadkopnega dela, posebno takrat, kadar se pri rušenju ali pridobivanju premoga pojavlja moker material. V teh primerih napredujemo s širokim čelom

2 do 4 m, le s podkopnim delom brez pridobivanja premoga iz nadkopnega dela. Posledica takšnega stanja je neenakomerna in nizka proizvodnja.

Jama Hrastnik

Proizvodnja v jami Hrastnik je bila do vdora vode in mokrega materiala v glavnem normalna (načrtovana I—VII 1700.100 ton, dosežena 176.421 ton), manjša proizvodnja pa se je pojavila le v marcu in juliju, ko smo preusmerili odkopava-

Pogled na z blatom napolnjeno čelo v A-kopi jame Hrastnik, po vdoru vode dne 13. 8. 1974. Samohodno podporje Salzgitter so medtem okrog 10. septembra že odkopali in postopoma prešli na normalno delo na tem čelu

Foto Jože Kirič

nje na nova široka čela. Kakor že omenjeno, je padla proizvodnja v avgustu po vdoru vode (ca. 1150 m³) in mokrega materiala (ca. 400 m³) na V/14 etaži v A-kopi. Vdor je povzročil za dva dni popolno prekinitev obratovanja na premogu v jami Hrastnik. Po ureditvi odvodnjavanja in čiščenja vseh prog na VII. obzoru, je bilo omogočeno obratovanje le na širokem čelu v Talnem skladu, na katerem pa zaradi majhne odkopne dolžine (35—40 m) in na odseku 15 m čela tudi majhne nadkopne višine (3 m), ni bilo mogoče nadoknaditi izpada proizvodnje v A-kopi.

Jama Dol

Proizvodnja premoga po delovnem načrtu je bila za obdobje prvih osmih mesecev sicer dosežena, vendar pa v tej jami nastopajo težave zaradi izklinjanja premogovnega sloja na eni strani, na drugi strani pa je proizvodnja premoga omejena, ker je slojišče odprto pod k. 250 provizorično z vpadnikom do k. 210. Ker leže vsi objekti blizu premogovnega sloja, so ti izpostavljeni velikim pritiskom, ki terjajo prekomerno vzdrževanje.

Zaloge premoga so odprte le še za odkopavanje do konca polletja 1975, zato smo že pristopili k odpiralnim delom za odkopavanje celotnega Srednjega sektorja v prvi fazi do k. 200, v drugi fazi pa do VII. obzora k. 80.

Iz vsega navedenega je razumljivo, da je proizvodnja premoga manjša v glavnem zaradi objektivnih razlogov, omeniti pa je potrebno, da je na nizko proizvodnjo vplival v prejšnji meri tudi občutno nižji separacijski izplen. S ponovnim obratovanjem širokega čela v Zapadnem polju jug jame Ojstro, ki je že pripravljeno, lahko pričakujemo večjo proizvodnjo, kljub temu pa proizvodnega načrta ne bomo dosegli. Posledica tega je, da bo finančni rezultat za TOZD rudnik Hrastnik v letošnjem letu zelo neugoden.

Franc Selan, dipl. inž. rud.

Ob vdoru vode dne 13. 8. 1974 na čelo A-kope jame Hrastnik je voda nanesla v glavno progo neverjetno velike kose materiala

Foto Jože Kirič

Zakaj nizka proizvodnja na rudniku Trbovlje?

Prvotni delovni načrt za leto 1974 je predvideval za rudnik Trbovlje letno proizvodnjo premoga v višini 730.000 ton. Predvideno je bilo, da bo Termoelektrarna Trbovlje II delala že v začetku leta s polno zmogljivostjo in da bomo s sa-

mohodnim hidravličnim podporjem in odkopnim pridobivalnim strojem Revageuse, pričeli obratovati v začetku meseca aprila s takimi odkopnimi storitvami, ki nam bodo omogočale pri istem staležu zaposlenih, povečati proizvodnjo.

Glede na to, da so termoelektrarno II nekaj mesecev popravljali in je bila zaradi tega omejena oddaja kotlovnega premoga, smo naglo preusmerili proizvodnjo komercialnega premoga. Ker je bila tudi dobava samohodnega hidravlične-

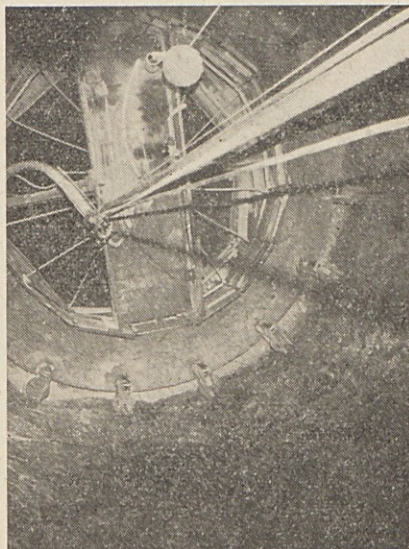
ga podporja ter pridobivalnega stroja Revageuse, izredno kasna, smo že pri sprejemanju finačnega načrta za leto 1974 spremenili prvotni letni delovni načrt za rudnik Trbovlje s tem, da smo sprejeli načrtovano letno proizvodnjo premoga v višini 685.000 ton, od tega 160.000 ton komercialnega in 525.000 ton kotlovnega premoga. Tako načrtovana proizvodnja premoga je precej višja od proizvodnje, ki je bila dosežena v letu 1973 (662.460 ton). Da bi dosegli predvideno proizvodnjo, je bil izdelan akcijski načrt s konkretnimi zadolžitvami. Izvajanje akcijskega in operativnega načrta je večkrat obravnaval tudi delavski svet TOZD rudnik Trbovlje. Kako smo uresničevali vsakokratni mesečni operativni načrt je razvidno iz naslednjega pregleda:

	operat. načrt	dose- ženo	razlika
	ton	ton	ton
januar	57.000	51.950	—5.040
febr.	52.000	53.390	+ 590
marec	55.200	54.080	—1.120
april	51.800	52.690	+ 890
maj	52.900	53.520	+ 620
junij	55.000	54.210	—1.450
julij	55.000	52.150	—2.850
avgust	60.000	58.890	—1.110
Skup.	440.360	430.890	—9.470

Od dosežene proizvodnje 430.890 ton, je 140.000 ton komercialnega premoga. To kaže, da bomo načrtovano letno količino komercialnega premoga dosegli že v septembru in jo do konca tega leta presegle za približno 50.000 ton, kar bo tudi bistveno vplivalo na ugodnejši finančni rezultat.

Največje odstopanje od operativnega mesečnega načrta je bilo v januarju (—5.040 ton), in sicer v okviru prvotnega delovnega načrta (letno 730.000 ton), ki pa ni ustrezal dejanskim možnostim rudnika Trbovlje v tistem trenutku. Rudnik Trbovlje je prav v tem času prišel z jamskim odkopavanjem v zelo neugoden položaj, ker smo v tistem času zaključevali tri

čela in razvijali tri nova (Karolina polje — zaključevanje severnega čela v. 333 in razvijanje osrednjega dela; Polaj polje — zaključevanje čela v. 250 in začetek na vzhodnem čelu v. 240; Zg. VII. polje — zaključevanje čela v. 260 in razvijanje čela na v. 250).

TOZD RGD gradi s svojo skupino nov bunker štev. 2, na separaciji Trbovlje, za rovni premog. Pogled z vrha bunkerja. Bunker bo imel premer 7,5 m, skupna višina bo znašala 30,5 m, koristna višina 24 m, v celoti pa bo imel 880 m³ prostornine, kar bo zadostovalo za 790 ton rovnega premoga.

Foto inž. T. Bregant

Nedoseganje operativnega načrta v marcu (—1.120 ton) je bilo posledica izredno težkih pogojev v Karolina polju, ko smo odkopavali kvaliteten premog v območju starih ognjev.

V juniju in juliju, ko je bilo precej članov kolektiva na dopustu smo imeli sorazmerno visok operativni načrt, ki smo ga dosegali vse dneve, razen zadnje dni junija in prve dni julija pred prazniki 3. in 4. julija. Izpada proizvodnje nismo mogli več nadoknaditi, ker tudi stroj Revageuse in SHP nista dala takoj pričakovanih rezultatov (načrtovali smo 1000 ton na dan, v juliju in avgustu pa smo dosegli povprečno le 625 ton na dan).

V avgustu smo do zadnjega dne dosegali vsakodnevni operativni načrt, zadnji dan 31. 8.,

na sicer prosto soboto, ko smo obratovali, pa smo imeli nizko dnevno proizvodnjo in s tem celotni mesečni odklon od operativnega načrta — 1.110 ton.

Kakšni so izgledi na rudniku Trbovlje za zadnje štiri mesece tega leta, da bi dosegli načrtovano letno proizvodnjo?

V 97 obratovalnih dneh moramo nakopati 254.110 ton premoga, kar pomeni, da mora znašati povprečna dnevna proizvodnja 2.600 ton. Jama TOZD rudnik Trbovlje je trenutno pripravljena za takšno proizvodnjo premoga. Pri tem pa smo upoštevali, da ne bo nobenih večjih okvar mehanizacije, da bo stalno dovolj jamskih vozičkov za redni izvoz premoga in da bo pridobivalni stroj Revageuse in samohodno hidravlično podporje pričelo dajati predvideno proizvodnjo. Doseganje proizvodnih rezultatov bo torej v zadnjih mesecih tega leta odvisno v veliki meri od tega, če nam bo mehanizirano čelo v Zg. VII. polju pričelo dajati vsaj 1000 ton premoga na dan. Sicer pa je koncentracija proizvodnje na TOZD rudnik Trbovlje v zadnjih mesecih 1974 predvidena v dveh jamskih poljih:

1. v Zg. VII. polju, kjer bo od oktobra naprej obratovalo le 60 m dolgo mehanizirano čelo z debelino plošče premoga 10 m, z dnevno proizvodnjo 1000 do 1100 ton ter stroj za izdelovanje prog F-6-A, ki bo dnevno dajal 150 ton. Skupno bo iz tega polja znašala dnevna proizvodnja približno 1250 ton;

2. v polju Polaj, kjer bo 110 m dolgo čelo s skupno ploščo premoga 10 m, dajalo dnevno proizvodnjo približno 1350 ton.

V polju Polaj takšne dnevne proizvodnje že dosegamo in jih bomo verjetno do konca leta obdržali, kljub temu, da bomo pričeli z delom moštva z odpiralnimi deli v Pasetti polju za nadomestilo polja Polaj, kar bo povzročilo delno dekoncentracijo.

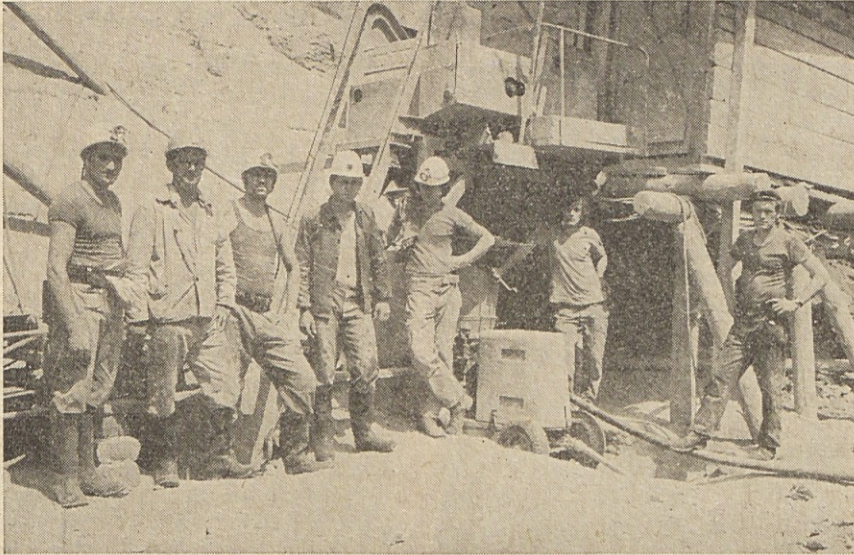
Optimistična predvidevanja za povečanje dnevne proizvodnje na mehaniziranem čelu v Zg. VII. polju od sedanjih 625 ton na 1100 ton na dan, pa slovi na dejstvu, da se bo višina

odkopavane plošče premoga povečala od 7 na 10 m, povečali bomo namreč pridobivanje premoga iz rušne cone, stropne prilike se bodo izboljšale, ker ne bo več starih del v stro-

pu, pa tudi posadka si je že pridobila precej delovnih izkušenj na novi mehanizaciji.

Kakšne morajo biti storitve oziroma koliko delavnikov na odkopih potrebujemo?

Na TOZD rudnik Trbovlje smo trenutno zmožni dnevno zagotoviti okrog 180 odkopnih delavnikov in to: 45 delavnikov na SHP in stroju Revageuse za proizvodnjo 1000 ton/dan, 135 delavnikov z odkopno storitvijo 11 ton/mož za proizvodnjo 1500 ton na dan, ostalo manjkajočo proizvodnjo pa bo dal stroj F-6A za proizvodnjo 100 ton na dan. Drugače povedano: proizvodnjo 2600 ton premoga na dan je na TOZD rudnik Trbovlje sicer možno doseči, vendar z velikim prizadevanjem vseh zaposlenih, ki morajo zagotoviti vse optimalne pogoje za normalno obratovanje jame in se polnoštevilno udeleževati dela tudi ob sicer prostih sobotah.

Delovna skupina TOZD RGD, ki gradi bunker II za rovni premog na separaciji v Trbovljah. Pred skupnino je švedski stroj Aliva za mešanje in transport suhega betona, ki ga transportirajo okrog 150 m daleč od rova na separaciji.

Foto inž. T. Bregant

Ivan Berger, dipl. inž. rud.

Zakaj nizka proizvodnja na rudniku Zagorje?

Po delovnem načrtu za leto 1974, naj bi TOZD rudnik Zagorje proizvedel 345.000 ton komercialnega premoga, in sicer jamski obrat Kotredež 192.000 ton, jamski obrat Kisovec pa 153.000 ton. Za obdobje januar-avgust 1974 znaša predvidena proizvodnja premoga na TOZD rudnik Zagorje 228.000 ton komercialnega premoga, dočim je bila dejansko dosežena proizvodnja le v višini 218.400 ton oziroma za 9.700 ton manj od predvidene proizvodnje po delovnem načrtu za leto 1974. Za jamski obrat Kotredež, je za navedeno obdobje predvidena proizvodnja 125.000 ton, bila dejansko dosežena 115.840 ton tako, da znaša razlika napram predvideni proizvodnji le 9.160

ton, dočim je za jamski obrat Kisovec predvidena proizvodnja premoga 103.100 ton, dejansko pa je bila dosežena 102.560 ton tako, da znaša razlika nedosežene proizvodnje 540 ton.

Procentualno izraženo je TOZD rudnik Zagorje dosegel v prvih osmih mesecih letos

predvideno proizvodnjo premoga le 95,8 %, oziroma jamski obrat Kotredež 93,1 % in jamski obrat Kisovec 99,4 %.

Produktivnost dela je bila za TOZD rudnik Zagorje letos predvidena in dosežena v sedmih mesecih 1974 takole:

	odkopna storitev			jamska storitev		
	načrt	doseženo	%	načrt	doseženo	%
jamski obrat Kotredež	7,3	6,97	95,5	2,2	2,05	93,2
jamski obrat Kisovec	6,7	6,18	92,3	2,4	2,11	87,9
rudnik Zagorje	7,0	6,59	94,1	2,3	2,08	90,5

Jamsko storitev je rudnik Zagorje dosegel 90,5 % glede na predvideno v delovnem načrtu za leto 1974.

Problematika proizvodnje v jamskem obratu Kotredež

V jamskem obratu Kotredež je prišlo do izrednih proble-

mov v proizvodnji premoga v poletnih mesecih, posebno izrazito še v marcu, avgustu in deloma že v juliju. Poleg velike odsotnosti jamskih delavcev, je bilo potrebno v juliju aktivirati pet priprav v premogu, na drugi strani pa se je dolžina odkopne fronte v premogu zmanjšala na 92 m oziroma na 5 širokočelnih delovišč. Od navedenih širokočelnih delovišč, sta imela praktično samo dva normalne odkopne prilike, in sicer širokočelni odkop v odkopnem polju P-7 na 6. etaži 5. obzora jame v vzhodnem krilu ter širokočelni odkop v odkopnem polju P-6 v vzhodnem krilu odkopnega polja, na 2. etaži 6. obzora jame. Od preostalih treh širokočelnih odkopov (skupna dolžina odkopne fronte teh je bila 58 m), je bil širokočelni odkop v odkopnem polju P-7 na 2. etaži 6. obzora jame v zahodnem krilu odkopnega polja zelo moker, zaradi pritekanja vode iz starega dela na širokočelno delovišče. V vzhodnem krilu odkopnega polja, na isti odkopni etaži obratovanje širokočelnega delovišča ni bilo kontinuirano, zaradi izredno slabega stanja dostopne proge. 2. etaža 6. obzora jame je namreč služila kot etapna proga za odkopavanje

celotne srednje etape 6. obzora ter je bila zaradi njene dolge življenjske dobe v zelo slabem stanju. Širokočelni odkop v zahodnem krilu odkopnega polja 6, na drugi etaži 6. obzora jame, se je nahajal v zelo ogretem predelu slojišča in so znašale temperature jamskega zraka na delovišču od 27°C do 34°C. S ciljem, da bi sanirali nenormalno stanje, smo odkopavali čisto, kar je zmanjševalo napredek na širokočelnem odkopu.

Določene težave v proizvodnji premoga so nastajale tudi zaradi neustrezne transportne opreme. V začetku avgusta, smo celotno proizvodnjo odkopnega polja P-7 usmerili po novozgrajenem zavojnem jašku na glavno transportno mehanizacijo v 6. obzoru jame. V tem trenutku se je pokazalo, da pogonska postaja zbirnega gumijastega transportnega traku v zgornjem predelu vpadnika V-77, ni ustrezala obstoječim transportnim pogojem, ker je obremenjeni gumijasti transportni trak drsel. Šele po približno enem mesecu je uspelo z večkratnimi preureditvami, navedeni gumijasti transportni trak prilagoditi obstoječim transportnim prilikam.

V avgustu smo izdelali 169 m, v prvih sedmih mesecih pa 60 m priprav v premogu, povprečno mesečno. Ta primerjava nazorno prikazuje, da je bilo optimalno razmerje izvršenih delavnikov na premogovnih deloviščih te jame, tj. med delavniki na širokočelnih deloviščih in delavniki na pripravi v premogu, porušeno. Izkustva namreč kažejo, da je v jami Kotredež možno dosežati neko optimalno proizvodnjo premoga v primreu, ko je oblikovanih 6 širokočelnih odkopov oziroma obstaja v premogu ca. 110 do 120 m odkopne fronte ter 2 stalni pripravi v premogu.

Problematika proizvodnje v jamskem obratu Kisovec.

V nasprotju s težavami proizvodnje premoga v jami Kotredež, je v jamskem obratu Loke, prihajalo do problemov v proizvodnji premoga v prvih treh mesecih letos. Že v aprilu je bila predvidena mesečna proizvodnja presežena in enako tudi v vseh mesecih naprej, vključno z avgustom, ko so količinsko proizvodnjo premoga praktično že izpolnili, predvideno po delovnem načrtu za leto 1974. Vzroki nedoseganja načrtovanih oziroma predvidenih proizvodnih nalog, za prvo trimesečje, so bile količinsko in kakovostno nezadostne odkopne zmogljivosti. Te so bile posledica zakasnelih odpiralnih del oziroma priprav v jalovini.

Sklep

Jamski obrat Kotredež ima vključno z avgustom letos 9.160 ton primanjkljaja v proizvodnji premoga. Glede na odkopne prilike, kakršne bodo predvidoma v jami do konca leta, verjetno ne bo mogoče popolnoma nadoknaditi navedenega primanjkljaja v predvideni letni proizvodnji premoga tega jamskega obrata. V kolikšni meri bo to uspelo je odvisno od rezultatov sanacijskih ukrepov v ogretem predelu slojišča odkopnega polja P-6 od pravo-

Ivan Borštnar, lampist-skupinovodja, pri delu v lamparni obrata Kotredež v TOZD rudnik Zagorje. Foto inž. T. Bregant

časne dobave hidravličnega samohodnega podporja Salzgitter (126 stojk in 41 stropnikov) ter dveh pripadajočih, visokotlačnih črpalk in od možnosti takojšnje dosegljivosti različnih nadomestnih delov opreme za transportno mehanizacijo.

Jamski obrat Kisovec je z avgustom praktično izpolnil proizvodne naloge, zadane v delovnem načrtu za leto 1974 in bo to predvidoma tudi nadaljeval do konca leta.

Leopold Grahek, dipl. inž. rud.

To so bila predvsem dela pri izdelavi etažnih prog, utrjevanja stropa in podpiranje na čelih ter pridobivanje premoga v podkopnem delu.

Z neverjetno vnemo se je naš rudar lotil podgrajevanja z jeklenim ločnim podporjem, še večje zanimanje je bilo za stroj za izdelovanje prog, pa samohodno hidravlično podporje, tako Salzgitter kot Marrel-Hydro in nazadnje še pridobivalni stroj Revageuse na širokem čelu. Prvi rezultati so bili ohrabrujoči, saj smo v najkrajšem času dosegali skoraj rekordne rezultate. Male težave, ki so nastajale pri stroju F-6-A, so delovne ekipe, pravilno vodene in nadzorovane, odpravljale sproti in dnevni napredek proge je kmalu presegel pričakovanje, to je 12 m na dan. Kmalu zatem so v jami Hrastnik dosegli rekord. V enem dnevu so s strojem izdelali 21 m proge.

Nič manj elana ni bilo opaziti pri ljudeh, ko smo pričeli uporabljati hidravlično samohodno podporje. Tudi tu smo v najkrajšem času osvojili tehnologijo in dosegli načrtovane napredke. Skratka, kjerkoli in karkoli novega smo v naše jame uvedli, da bi dvignili proizvodnjo in produktivnost ter zamenjali odhajajoče ljudi, povsod se nam je to posrečilo neverjetno hitro. Toda prav tako hitro smo izgubili vajeti in uspehi so padli pod pričakovanja tako, da je ostajal vtis, da nam je mehanizacija prinesla le še olajšanje fizičnega dela.

Še vedno imamo med obratovanjem številne defekte, ker jih ne raziščemo sistematično in ne odpravimo osnovnih vzrokov.

Ti defekti nastopajo največkrat na transportni mehanizaciji in so pomembni toliko bolj, kolikor višja je raven koncentracije prevoza. Če na primer okvara nastane na transportnem traku do bunkerja rovnega premoga na separaciji, se v kratkem času ustavi celotna jama Hrastnik, Ojstro in del jame v Trbovljah. **Naučili smo se,**

Tovariši — bodimo kritični!

Glavna tema, ki bi jo glasilo »Srečno« moralo smotrno usmerjati in obešati kolektivu pred oči, je vsekakor finančno stanje in gospodarnost, katerega podoba in negativna senca izvira iz močno zmanjšane proizvodnje premoga v tem letu. Zavrlojo posledic, ki se zaradi zmanjšane realizacije odražajo končno na osebnih dohodkih, smo skušali že ob prvih pojavih znižane proizvodnje letos pomladi preko glasila Srečno opozoriti kolektiv in smo to ponavljali prav do zadnje 8. številke. Tu je generalni direktor s pregledom proizvodnje premoga za I. polletje, pokazal tudi na nižjo realizacijo, dokumentirano z naslednjimi ugotovitvami:

— »potrebno pa je, da se predvsem odgovorno in učinkovito začnemo dogovarjati o izpolnjevanju obveznosti do delovnih mest, ki imajo kakršnokoli zvezo s proizvodnjo premoga.

— v celoti vzeto, je v proizvodnji premoga prisotna organizacijsko tehnična pomanjkljivost in nedoslednost, pomanjkljivost v pogledu ...

— iz teh razlogov nastaja tudi stagnacija produktivnosti,

— zelo značilen je podatek, da v celoti ne povečujemo storilnosti,

— gre za to, da predstavlja 73.000 ton (danes, 11. septembra 1974 že 112.625 ton) nižja proizvodnja ca. 14.000.000 din (danes že preko 20.000.000 din) nižjo realizacijo,

— ob tem velja vsem v premissleku nujnost vključitve v prizadevanja za omejitev inflacijskih teženj,

— potrebna bo mnogo večja preudarnost in tudi v določeni meri brzdanje zahtev po ...

— nujno se je zamisliti o rasti produktivnosti, saj lahko ...«, itd.

Vsa prizadevanja uredništva, da bi s pogostimi tovrstnimi članki sprožili široko razpravo in pravočasno ukrepanje, so se večinoma končala v slepem tiru, ker so se avtorji člankov omejili zgolj na opisovanje proizvodnih razmer in težav, ki v njih nastopajo, ne pa na analizo dejanskega stanja — izvor vseh teh problemov, nakar bi po taki diagnozi lahko predlagali, če že ne tudi kar izvedli, učinkovite ukrepe.

Da ne bi te ugotovitve izzvele kot neka splošna ocena stanja, navajam v okviru možnosti iz razpoložljivih podatkov, konkretne negativne pojave v proizvodnji in pojave, katere moramo uskladiti s splošnimi osnovami gospodarjenja in samoupravnim redom v podjetju in tudi izven njega.

Pri uvajanju sodobne mehanizacije ne dosegamo optimalnih rezultatov

V zadnjem času smo vložili precejšnja sredstva v mehanizacijo, predvsem tistih rudarskih del, ki so terjala v delovnem postopku največ učinkovitega delovnega časa in fizično najsposobnejšo delovno silo.

da pri takih defektih odpravljamo le posledice ali jih pa popravljamo simptomatično. Najlepši primer takega ravnanja je več desetkratna menjava pretrganih varovalnih čepov v pogonski glavi verižnega transporterja, dokler teh ne zmanjka in zadnjega ne nadomeste z rogljem gnojnih vil, ki je dovolj močan, da vzdrži strižno obremenitev in — utrga vlečno verigo. Po podatkih nam taki defekti na transporterju zmanjšujejo delovni čas povprečno za kar 7 %.

V jamah ne urejamo dovolj in povsod primerne delovne pogoje

Niso redki primeri, ko je skrb za urejenost delovnih razmer tako popustila, da so bila delovna mesta daleč izven vseh dovoljenih norm. Sem moramo prišteti tudi neurejene dostave in pohodne poti, ki zmanjšujejo dejanski delovni čas ali pa okupirajo že itak redko delovno silo.

Odsotnost delovne sile poleti zaradi strukture zaposlenih

Prav ista težava, ki zvišuje stroške in zmanjšuje obseg proizvodnje, je pomanjkanje delovne sile v poletnih mesecih. V tem času je že naravno, da vsak član teži po koriščenju svojega letnega dopusta. Starši so na čas počitnic vezani zaradi svojih otrok. Zato tudi za te mesece načrtujemo nižjo proizvodnjo. Vendar se temu delu odsotnih pridružujejo še mnogi drugi, ki želijo ali pa morajo opraviti nujna domača opravila. V ta namen se marsikdaj poslužijo tudi ne dovolj opravičljivih razlogov, da si izposlušajo dopust. Letos smo v I. polletju imeli v ZPT 9800 izgubljenih dni zaradi poškodb izven dela, kar znaša 16,47 % vseh izgubljenih dni in presega izgube zaradi poškodb na delu (9613 dni) in tudi izgubljene dni, ki jih pomladi povročajo razni prehladi in epidemije gripe.

Vsako ukrepanje proti tem pojavom brez globljega pose-

ganja v strukturo delovne sile, ne bo popravilo tega stanja. Z odličnimi ukrepi pa bi lahko odpravili zlorabe pri zdravljenju, saj pri že tako redkih kontrolah redno zatečemo pretežno število bolnikov pri delu.

Nestimulativno nagrajevanje

Pri obravnavi tega problema vem, da bo članek deležen ostre kritike in to s strani, ki zagovarja uravnalovko in s tem tistih, ki po starih nazorih vidijo v stimulativnem nagrajevanju (akord, itd.) orodje za priganjaštvo. Smatram pa, da je to vprašanje v socialistični družbi tako pomembno, da ga moramo postaviti na prvo mesto, kadar govorimo o gospodarnosti, produktivnosti in o delu sploh.

Naš osebni dohodek danes ni prava stimulacija za delo. Če vzamemo primer, da se delo vrednoti po merilih sporazuma o osebnih dohodkih za celoten oddelek, pa tudi enotno za vso jamo, kjer med posameznimi skupinami in poedinci skoraj ni razlik, potem je prizadevnemu delavcu odvzeta možnost dviganja lastnih osebnih dohodkov s pridnostjo, učinkovitostjo, večjim trudom z vsem kar lahko pripomore do povečanja obsega ali kvalitete, torej večje vrednosti dela. Tak človek bo ubral drugo pot. Ker tako oblikovanje višine oseb-

nih dohodkov vse bolj dobiva vrednost osebnih dohodkov po opravljenih dneh, si danes pač (ne samo v rudarstvu) vsi prizadevamo, da opravimo čimveč šihov oziroma nadur, ki se plačujejo celo z dodatkom do 80 %.

Našteti vzroki, ki vplivajo na stagnacijo in celo na zmanjševanje obsega proizvodnje, so pri nas pričujoči že dalje časa. Pri vplivih še ostalih zunanjih faktorjev ter rudarsko-geoloških pogojev, ki se z napredovanjem v globino slabšajo (vodni vdori), se ti vzroki v zadnjem času pač močneje odražajo v gospodarjenju.

Tovariši! Bodimo kritični, ne le do svoje okolice, pač pa tudi do sebe! Noben predpis, nobeno navodilo in nobeno naročilo nima tolikšnega uspeha, kakor ga ima delo, ki ga opravimo z zavestjo in občutkom odgovornosti. Zato se ob vsaki priliki zavedajmo svoje odgovornosti, ki jo nosimo tako napram sebi, kakor tudi napram delovnim tovarišem, TOZD, delovni organizaciji pa tudi napram vsej naši širši družbeni skupnosti. Menim, da bo to najboljše zagotovilo, da s spoštovanjem delovnih obveznosti, reda in discipline, storimo vse tisto, kar smo dolžni storiti in da se s tem izognemo raznim morebitnim sankcijam.

Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 15. 9. 1974

Proizvodnja premoga (ton)

TOZD	načrtovano	doseženo	doseženo (+ —)	%
rudnik Hrastnik	460.179	411.948	— 48.231	89,5
rudnik Trbovje	499.940	457.512	— 42.428	91,5
rudnik Zagorje	240.973	231.570	— 9.403	96,1
Skupaj	1.201.092	1.101.030	—100.062	91,7
RŠC	24.055	11.470	— 12.585	47,7
ZPT	1.225.147	1.112.500	—112.647	90,8

Letošnje gospodarjenje z gozdovi

V letošnjem letu smo, kot že vrsto let doslej, že spomladi pričeli pogozdovati opuščena zemljišča na področju Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. V Hrastniku smo pogozdili 3.500 sadik smreke, v Trbovljah 7.000 sadik črnega in rdečega bora in v Zagorju 3.000 sadik črnega in rdečega bora ter 1.000 sadik smreke. Vse sadike smo kupili pri podjetju »Semesadike« iz Mengša, razen 1.500 sadik smreke, ki smo jo napulili iz naravnega mlaja v Hrastniku. Sadike smo delno tudi količili zaradi morebitne škode po srnjadi.

Med rednimi obhodi pogozdenih površin, smo ugotavljali zelo velik uspeh akcije. Povprečno 96 % pogozdenih sadik se je prijelo. Razlika 4 % je nastala zaradi izredne suše v času pogozdovanja, tako da so se v glavnem te sadike posušile zaradi suše.

V aprilu letos smo pričeli na TOZD rudnik Hrastnik, v sodelovanju z jamomernico z omejevanjem rudniških gozdnih in ostalih parcel. Delo neprekinjeno nadaljujemo iz preteklega leta. Omejili smo celoten Žrebļev hrib, nato smo preko Ravnikarjevega mosta prešli Boben in omejili celotno mejo do obrata Dol. Zaraščene meje smo izsekali do širine 2 metrov, vkopali rudniške mejnike in obarvali mejo z rudniškimi mejnimi znaki. Z delom še nadaljujemo, ker je zelo pomembno za urejevanje rudniške zemljiške posesti. Pri omejevanju tesno sodelujemo s prizadetimi mejaši, tako da so vse meje omejene v obojestransko zadovoljstvo. Morebitne nejasnosti raziščemo na geodetski upravi Trbovlje in zemljiški knjigi pri občinskem sodišču v Trbovljah. Z izmero gozdov na področju Hrastnika je pričel tudi Biro za gozdarsko načrtovanje iz Ljubljane. Tudi mi smo naročili izdelavo 10-letnega gozdnogospo-

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD rudnik Hrastnik	letni načrt	doseženo	%
— betonarna (kos)	92.000	81.182,0	88,2
— kamnolom (m ³)	24.000	10.835,3	45,1
TOZD GRAMAT			
— opekarna (enot)	7.300.000	6.097.788	83,5
— kamnolom (m ³)	35.000	17.309	49,5
TOZD rudnik Zagorje			
— kamnolom (m ³)	162.000	112.845,5	69,7
Storitve, ostala proizvodnja			
TOZD RGD (din)	52.500.000,00	41.047.705,10	78,2
TOZD avtopark (t/km)	—	3.435.501	—
TOZD ESD ure)	321.080	247.464	77,1

Erika Kavčič

Finančni obračun januar—julij 1974

V prejšnji številki glasila Srečno, je bila objavljena bilanca polletnega poslovanja. Iz nje je razvidno, da smo I. polletje 1974 zaključili z izgubo. Ta izguba pa se je v juliju še povečala in znaša skupno 2.972.900 din, ki se porazdeli na posamezne TOZD takole:

TOZD	premog	ostalo	skupaj
rudnik Hrastnik	— 2.935.300	— 494.600	—3.429.900
rudnik Trbovlje	1.055.200	— 285.500	769.700
rudnik Zagorje	—10.044.300	933.100	—9.111.200
separacija		398.100	398.100
RGD		6.878.600	6.878.600
ESD		715.200	715.200
GRAMAT		428.300	428.300
avtopark		499.700	499.700
RŠC		— 664.500	— 664.500
SSS		543.100	543.100
Skupaj	—11.924.400	8.951.500	—2.972.900

V enakem razdobju lani smo dosegli 2.276.600 din pozitivne razlike.

Na izgubo pri premogu vpliva v prvi vrsti nedoseganje načrtovane proizvodnje. V primerjavi z letom 1973 znaša količinska prodaja premoga (v tonah brez RŠC):

rudnik	1974	1973	manj
Hrastnik	355.497	383.147	27.650
Trbovlje	372.000	388.906	16.906
Zagorje	191.800	219.800	28.000
Skupaj	919.297	991.853	72.556

Če ovrednotimo nižjo količinsko prodajo s povprečno doseženo prodajno ceno, vidimo, da je realizacija manjša za približno 14 milijonov din. V primeru doseganja načrtovane proizvodnje, bi izgube pri premogu in v delovni organizaciji ne bilo.

Na rudniku Hrastnik povečujejo izgubo pri premogu, še negativni rezultati delavnice, toplarne (pri katerih se izguba v zadnjih dveh mesecih znižuje) in zemljiški posesti. Visoka postavka je na izrednih izdatkih, saj smo samo v juliju plačali odškodnine zaradi rudarjenja (rudarska škoda) čez 400 tisoč din. Pozitivne razlike med izkupičkom in stroški pa izkazujejo, največ betonarna in nato kamnolom, manjše pozitivne zneske pa še storitve — samski domovi, pralnica in menze ter izredni dohodki. Vendar pa ti pozitivni rezultati ne pokrivajo izgub drugih dejavnosti rudnika, predvsem zaradi visoke rudarske škode.

Rudnik Trbovlje ima poleg premoga, pozitivne razlike še pri storitvah — pralnici in izrednih dohodkih. Ta dobiček pa občutno znižuje izguba delavnice, samskih domov, zemljiške posesti in menze ter izredni izdatki. Končni rezultat rudnika je pozitiven.

Na rudniku Zagorje povečujejo izgubo pri premogu še negativne razlike (malenkostne) pri zemljiški posesti in menzi ter izredni izdatki. Pozitivni pa so: delavnice, prevozi po normalnotirni železnici, kamnolom Borovnik, žaga, samski domovi ter izredni dohodki. Vendar pa ti viški dohodka le delno znižujejo izgubo na premogu.

Separacija izkazuje izgubo pri obračunu delavnice, dočim so razne storitve, predvsem nakladanje in transport premoga za TE in cementarno, pozitivne.

Tudi RGD zaključuje poslovanje v teh mesecih ugodno, tako na domačih kot inozemskih gradbiščih. Približno 38 % pozitivnega rezultata izvira iz neto deviznega priliva gradbišč v ZR Nemčiji in Švici.

ESD izkazuje pozitivno razliko pri vseh treh obračunskih enotah: strojni in elektrodelaavnici ter toplarni.

GRAMAT ima pozitivni uspeh pri opekarni in gradbeni skupini, dočim ima kamnolom izgubo.

Avtopark je uspešen predvsem pri tovornem prometu ter delovnih strojih, dočim ima pri osebнем prometu izgubo. Izredni izdatki se z izrednimi dohodki skoraj izenačujejo.

RŠC je negativen, razlog pa je v nedoseganju načrtovane proizvodnje premoga ter v še neurejenem financiranju dejavnosti centra. Zadevni samoupravni sporazum z drugimi TOZD še namreč ni sklenjen.

Skupne strokovne službe so pozitivne. Vse dejavnosti izkazujejo dobiček (žaga, laboratorij, razne storitve). Tudi rezultati počitniških domov so se v juliju izboljšali. Obračun za sedem mesecev prikazuje za Rab in Crikvenico malenkostno višje dohodke od izdatkov, Partizanski vrh in Novigrad pa višje izdatke od dohodkov. V končnem rezultatu imajo vsi počitniški domovi še negativen rezultat, vendar bo dejanski obračun znan šele po zaključku sezone oziroma z letno bilanco. Visoko postavko predstavljajo izredni dohodki, skoraj 500.000 din; največji znesek se nanaša na prejete bančne in druge obresti. Izredni dohodki in izredni izdatki bodo z zaključnim računom porazdeljeni na vse TOZD in so knjiženi na kontu SSS le **predhodno iziroma** začasno:

darskega načrta za gospodarjenje z rudniškimi gozdovi na področju TOZD rudnik Hrastnik. Izdelavo tega načrta nam predpisuje republiški zakon o gozdovih.

V začetku julija smo pričeli z obžetvami pogozdenih površin na zemljiščih vseh TOZD. V Hrastniku smo obželi okrog 10 ha, v Trbovljah okrog 2,5 ha in v Zagorju blizu 5 ha. Obžete sadike so imele precejšen letni višinski prirastek, v povprečju od 5—30 cm na sadiko. S tem, ko smo rešili te sadike visoke trave in zadržitve, smo omogočili sadikam nadaljnji razvoj. Želi smo v ljaku, na huje zaraslih površinah pa celotno površino. Posamezne sadike bomo morali obžeti v jeseni še enkrat. Sadike je treba obžeti le toliko časa, dokler ne prerastejo trave.

V Hrastniku in v Zagorju smo zaščitili nasade pred srnjadjo z žičnimi ograjami. Škoda je bila že občutna, posebno na boru, na katerem je srnjad obžrla vrhnje poganjke in s tem deformirala krošnjo. Sadike macesna smo zakoličili in privezali zaradi boljše vzrasti in zaščite.

Ker gozdovi ZPT nimajo velikih letnih etatov-posekov, smo letos posekali nekoliko manj. V Hrastniku smo opravili sanitarni posek, negativno selekcijo smrekovega nasada na Starem Hrastniku, dočim smo v Zagorju posekali manjšo količino smrekovega lesa za potrebe ZPT.

Iz opisa opravljenih del v gozdovih ZPT je razvidno, da je pretežna dejavnost gospodarjenja z gozdovi gojenje gozdov. Seveda so potrebna za izvajanje teh del tudi določena finančna sredstva, vendar se moramo zavedati, da je gozd dolgoletna naložba, ki v končni fazi da precejšen dohodek. Ponovno pogozdovanje oziroma rekultiviranje po rudarjenju opuščanih zemljišč pa nam predpisuje tudi zakon o rudarstvu in ne samo naša skrb za sodelovanje pri varstvu okolja.

Egon Casagrande

Ogledali smo si počitniške domove

Na predlog izvršilnega odbora KOSIRE pri ZPT, je bila imenovana komisija z nalogo, da obišče počitniške domove ZPT ob Jadranu in na Partizanskem vrhu z namenom, da ugotovi pomanjkljivosti v teh domovih in počutje članov kolektiva, ki letujejo v teh domovih.

Komisija je bila sestavljena iz treh članov komisije za družbeni standard pri KOSIRE in predsednika odbora za družbeni standard pri ZPT. Komisija je obiskala domove v času od 24. do 26. junija 1974, in sicer na Rabu, v Crikvenici in Novigradu ter 13. avgusta 1974 na Partizanskem vrhu.

V obeh domovih, na Rabu in v Crikvenici, je komisija ugotovila, da obstajajo nekatere pomanjkljivosti, ki motijo normalno funkcioniranje, o čemer smo poročali odboru za družbeni standard ZPT, ki je zadevo obravnaval in o njej sklepal. Na Rabu smo ugotovili, da prostori, zlasti paviljoni, ne ustrezajo več pogojem in zahtevam letovanja. Predvideno je, da pristopimo k zgraditvi sodobnejših objektov, kar bo ustrezalo današnjemu času. Vse to pa bo odvisno od ustvarjenih sredstev v delovni organizaciji. Vzporedno je tudi predvidena urbanistična obdelava tega področja, ker brez urbanističnega programa ne bi mogli graditi.

Malo lažja rešitev za povečanje zmogljivosti bi bila v Crikvenici, ker bi z adaptacijo doma pridobili okrog 20 postelj, ker bi deloma že nadomestili Rab, če bi tu pričeli z novogradnjo. V tem primeru bi določeno število paviljonov morali opustiti. Z adaptacijo v Crikvenici, bi istočasno uredili prostor za točenje pijač, kar je sedaj zelo otežkočeno. Ugotovljeno je tudi bilo, da je na Rabu nujno popraviti »Kaldano«, ker se tudi že na tej zgradbi dela škoda.

Če primerjamo ostanke dohodka z istim razdobjem leta 1973, dobimo naslednjo sliko:

TOZD	1974	1973	razlika
rudnik Hrastnik	—3,429.900	1,882.300	—5,312.200
rudnik Trbovlje	769.700	2,153.700	—1,384.000
rudnik Zagorje	—9,111.200	—7,674.200	—1,437.000
separacija	398.100	260.100	138.000
RGD	6,878.700	4,126.300	2,752.400
ESD	715.200	— 103.800	819.000
GRAMAT	428.300	439.700	— 11.400
avtopark	499.700	240.700	259.000
RŠC	— 664.500	414.400	—1,078.900
SSS	543.000	537.400	5.600
Skupaj	—2,972.900	2,276.600	—5,249.500

Iz tega pregleda je razvidno, katere TOZD so bile v tem letu uspešnejše od lanskega leta in katere so poslovale s slabšimi rezultati.

Gede na spremenjene cene, tako prodajne za naše proizvode in storitve, kot nabavne za material in storitve ter višjo amortizacijo, so vrednosti vseh elementov dohodka večje:

Element	1974	1973	indeks
CELOTNI DOHODEK	291,690.800	215,752.700	135,2
porabljena sredstva	131,290.100	92,234.100	142,3
dohodek	160,400.700	123,518.600	129,9
pogodbene in zakonske obveznosti	27,032.900	16,145.900	167,4
dohodek za razdelitev	133,367.800	107,372.700	124,2
bruto OD	136,340.700	105,096.100	129,7
ostanek — izguba	— 2,972.900	2,276.600	—
delitev dohodka v %			
— bruto OD	102,2	97,9	
— ostanek — izguba	— 2,2	2,1	

Porabljena sredstva, to je: materialni stroški, amortizacija in razne storitve, so narastle več kot celotni dohodek, zato tudi relativno nižji osebni dohodek. Zelo so se povečale pogodbene in zakonske obveznosti in to predvsem zaradi višjih dodatnih prispevkov za socialno zavarovanje (beneficirana delovna doba), večje obremenitve republiškega vodnega prispevka ter zavestnega povečanja stanovanjskega prispevka od 6 na 9 %. Porast udeležbe osebnih dohodkov v dohodku je razumljiv in menim, da ga ni potrebno utemeljevati. Vse to pa je povzročilo, da je končni rezultat poslovanja v sedmih mesecih t. l. neugoden.

Povprečni mesečni osebni dohodki so prikazani po dveh kriterijih:

1. za dejansko opravljene delavnike, ki jih je bilo v teh mesecih povprečno 24 1/2 oziroma 196 ur — nadomestila za letne dopuste in bolezenske izostanke niso upoštevana, pač pa so zajeti vsi dodatki in državni prazniki;

2. osebni dohodki za 182 ur mesečno (42-urni delovni teden), z jamskim dodatkom, dodatkom za nočno delo in dodatkom za minulo delo.

	1. za 196 ur	2. za 182 ur	indeks
TOZD			
rudnik Hrastnik	3.300,98	2.876,97	114,7
rudnik Trbovlje	3.433,66	3.002,55	114,4
rudnik Zagorje	3.000,73	2.622,85	114,4
separacija	2.882,55	2.439,48	118,2
RGD	3.706,14	3.115,84	118,9
ESD	2.761,91	2.357,36	117,2
GRAMAT	2.661,18	2.320,73	114,7
avtopark	3.265,35	2.749,34	118,8
RŠC	3.524,08	2.984,57	118,1
SSS	3.137,34	2.749,57	114,1
ZPT	3.217,20	2.782,33	115,6

Iz tega pregleda je razvidno, da delo ob prostih sobotah, nedeljah in nadurah, povečuje redne zasluzke povprečno za 434,87 din oziroma za 15,6 %, najmanj v skupnih strokovnih službah in največ pri RGD in avtoparku.

Roman Turnšek

Gibanje amortizacije v I. polletju 1974

V letošnjem letu je bil zakon o amortizaciji osnovnih sredstev v gospodarstvu, občutno spremenjen. Z zakonom so določene minimalne obvezne stopnje odpisa za 1/3 obratovanja, če delovna organizacija obratuje 2/3 se poveča minimalna stopnja za 25 %, če pa obratuje 3/3, pa se obvezna minimalna stopnja poveča za 50 %. Za primerjavo: minimalna stopnja za rudarsko opremo pri enotretjinskem obratovanju je 10 % od nabavne vrednosti osnovnega sredstva; ker pa mi obratujemo tretjinsko, je minimalna stopnja za polovico večja in znaša torej 15 %. Ali tovorni avtomobili: predpisana minimalna stopnja 15 %, ker avtopark obratuje dvotretjinsko, je stopnja večja za 25 %, to je za 3,75 %, na obveznih 18,75 %. Glede na hitro izrabljanje in zastarevanje osnovnih sredstev, so samoupravni organi na predlog strokovnega kolegija sklenili, da se minimalna stopnja amortizacije poveča za 50 %. Povečanje amortizacije naj služi predvsem nabavi modernejših sredstev za proizvodnjo, krije pa naj se iz povečanih prodajnih cen proizvodov in storitev. Zvišanje amortizacije pa ne velja za TOZD rudnik Zagorje, menze in počitniške domove ter upravo ZPT (v skupnih strokovnih službah).

Na temelju nabavne vrednosti osnovnih sredstev (amortizacijska osnova) in navedenih kriterijih, je bilo gibanje amortizacije v I. polletju 1974 naslednje:

ZPT

doseženo		27,936.200 din
porabljen:		
— za redno zamenjavo in nabavo novih osnovnih sredstev	10,318.000	
— za plačilo anuitet	625.600	10,943.600 din
neporabljen		16,992.600 din

Če pa na kratko opišemo še počutje letovalcev — članov kolektiva, lahko ugotovimo, da so na spošno zelo zadovoljni s postrežbo in kakovostjo obrokov v obeh domovih. Pripombe so bile predvsem v največji sezoni, ko smo se posluževali tudi šotorov, v katerih so pa bili nekateri samski člani, ki se niso držali hišnega reda in tako tudi ostali letovalci niso imeli miru. Počutje teh moramo grajati.

V letošnjem letu smo se poslužili za letovanje tudi avto prikolic. Največji pobudnik za tovrstno letovanje je bila TOZD avtopark. Nabavili smo štiri nove prikolicice ter z opustitvijo gradbišča RGD v Podsusedu še ostalih sedem prikolic tako, da je bilo omogočeno vsem TOZD, da pošiljajo svoje člane kolektiva na letovanje v prikolicah v Novigradu. V prikolicah so bili letovalci zelo zadovoljni in si želijo še nadaje takšnega letovanja. Tu pa moramo omeniti tudi odnos letovalcev do prikolic. Ti lahko služijo za vzgled vsem ostalim. Če bi imeli tudi v počitniških domovih takšen odnos, bi verjetno bili domovi v boljšem stanju kot pa so. Skratka, iz vsega je razvidno, da je tak način letovanja še povečal zanimanje za naslednjo sezono.

Komisija je tudi pripravila predlog, da se termini letovanja spremenijo in začnejo 5., 15. itd. To bo pridobitev predvsem za tiste člane kolektiva, ki imajo šoloobvezne otroke.

Po pregledu in ugotavljanju pomanjkljivosti v počitniškem domu na Partizanskem vrhu je komisija ugotovila, da se dom nahaja v razmeroma zadovoljivem stanju, saj je bilo v letu 1973 vloženo za obnovo 30 milijonov S din. Pomanjkljivosti, katere je komisija ugotovila, bodo delno odstranjene v letošnjem letu, o čemer je že razpravljala odbor za družbeni standard ZPT. Bolj pereče vprašanje v tem domu pa je, izkoriščanje zmogljivosti, ki jih ima ta naša počitniška postojanka. Tudi o tem problemu je odbor za družbeni standard ZPT že razpravljala in si naložil

nalogo, da prouči vse možnosti za boljše izkoriščanje zmogljivosti tega doma.

Komisijo za ogled počitniških domov so tvorili: Silvo Glas, predsednik odbora za družbeni standard ZPT, Mirko Pirnaver, predsednik komisije za družbeni standard pri KOSIRE ZPT, Ivan Vovk, predsednik KOSIRE in Ivan Škrinar, član.

Mirko Pirnaver
Ivan Vovk

Koliko nas je letovalo in kje smo letovali v letu 1974

Ni dolgo od tega, ko smo se veselili in govorili o tem, da težko čakamo dan, ko bomo šli na letni dopust. Čas pa tako hitro beži. Za nami so že tudi dopustniški dnevi in sezona letovanja v naših počitniških domovih je že pri kraju.

Članom naše delovne skupnosti je dobro znano, da ima naša delovna organizacija svoje počitniške domove na Rabu, v Crikvenici in na Partizanskem vrhu nad Trbovljami. Letos pa se nam je posrečilo, da smo članom kolektiva omogočili letovanje tudi v avtomobilskih prikolicah v Novigradu.

Ker je letovalna sezona že pri kraju, lahko malo več spregovorimo o tem, koliko nas je letovalo v posameznih počitniških domovih.

V počitniškem domu na Rabu je letovalo od 1. junija do 14. septembra 1974 naslednje število:

— članov kolektiva ZPT	478
— njihovih družinskih članov	690
— ostali - tuji letovalci skupaj	177 1.345

V počitniškem domu v Crikvenici je letovalo od 10. junija do 31. avgusta 1974, naslednje število:

— članov kolektiva ZPT	129
— njihovih družinskih članov	195

Ta znesek se zniža za neplačane anuitete za I. polletje v višini 1.234.400 din; anuitete smo plačali v juliju. Na drugi strani pa se poveča za prodana osnovna sredstva in vrnjene carine, v skupnem znesku 688.100 din, torej bi se prikazani neporabljeni znesek spremenil:

— neporabljeno	16.992.600 din
— plačane anuitete v juliju	1.234.400 din
	15.758.200 din
— prodana osnovna sredstva in vrnjena carina	688.100 din
— neporabljeno	16.446.300 din

Po posameznih TOZD je bilo gibanje amortizacije naslednje:

rudnik Hrastnik

doseženo		7.601.400 din
porabljeno:		
— za nabave	3.233.400	
— za anuitete	16.900	3.250.300 din
neporabljeno		4.351.100 din
— plačane anuitete v juliju		347.700 din
ostanek		4.003.400 din

rudnik Trbovlje

doseženo		5.335.700 din
porabljeno:		
— za nabave	1.574.000	
— za anuitete	16.900	1.590.900 din
neporabljeno		3.744.800 din
— plačane anuitete v juliju		202.300 din
ostanek		3.542.500 din

rudnik Zagorje

doseženo		4.506.100 din
porabljeno:		
— za nabave	1.314.700	
— za anuitete	136.300	1.451.000 din
neporabljeno		3.055.100 din
— plačane anuitete v juliju		349.900 din
ostanek		2.705.200 din

separacija

doseženo		5.090.400 din
porabljeno — za nabave		2.094.900 din
neporabljeno		2.995.500 din
— plačane anuitete v juliju		334.400 din
ostanek		2.661.100 din

RGD

doseženo		2.058.000 din
porabljeno:		
— za nabave	321.100	
— za anuitete	53.400	374.500 din
neporabljeno		1.683.500 din

ESD

doseženo		1.159.300 din
porabljeno:		
— za nabave	460.600	
— za anuitete (toplarna)	369.800	830.400 din
neporabljeno		328.900 din
— od tega: delavnice neporabljeno		819.400 din
toplarna več porabljeno		490.500 din

GRAMAT

doseženo	450.200 din
porabljeno za anuitete	32.300 din
neporabljeno	417.900 din

Avtopark

doseženo	1.251.200 din
porabljeno za nabave	1.013.500 din
neporabljeno	237.700 din

RŠC

doseženo	147.000 din
porabljeno	—

SSS

doseženo	337.000 din
porabljeno za nabave	305.900 din
neporabljeno	31.100 din

Ti obračuni se nanašajo le na I. polletje 1974 in prikazujejo vkalkulirane zneske amortizacije ter porabo za nabavljena osnovna sredstva in zapadle anuitete. Zaradi tega dajemo še dejanski finančni pregled amortizacije. V tem pregledu pa so upoštevani prenosi neporabljene amortizacije iz preteklih let in dejansko plačane fakture in situacije. Pregled je sestavljen po žiro računih, odprtih pri SDK:

osnovna dejavnost

(rudniki Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, separacija in SSS)

Stanje 1. 1. 1974:

— prosto na žiro računu	5.083.400 din
— izločeno pri SDK za tekoče investicije	291.400 din
— garancijski zneski pri SDK	752.600 din
— razni depoziti, posojila, izločitve, obveznice	4.429.400 din
skupaj prenešeno iz leta 1973	10.556.800 din

povečanje v I. polletju 1974:

— vkalkulirano	22.923.900
— vrnjena carina	206.600
— prodana osnovna sredstva	476.800
skupaj	23.607.300 din
Porabljeno:	34.164.100 din

Stanje 30. 6. 1974

— za investicije	11.674.600
— za anuitete	170.000
od tega:	11.844.600 din

od tega:

— prosto na žiro računu	16.486.600 din
— izločeno za investicije	1.278.400 din
— garancijski zneski	49.300 din
— razni depoziti, posojila, izločitve, obveznice	4.505.200 din

RGD

doseženo	2.058.000 din
porabljeno:	
— za nabave	155.000
— za anuitete	53.400
stanje 30. 6. 1974 na žiro računu	208.400 din
	1.849.600 din

ESD

1. 1. 1974 — izločeno za toplarno	1.729.800 din
doseženo v I. polletju	1.152.300 din
prodana osnovna sredstva	600 din
skupaj	2.889.700 din

— ostali - tuji letovalci	35
skupaj	359

V avtomobilskih prikolicah v Novigradu je letovalo od 20. junija do sredine septembra 1974, naslednje število:

— članov kolektiva ZPT	81
— njihovih družinskih članov	177
— ostali - tuji letovalci	21
skupaj	279

Na Partizanskem vrhu:

— članov kolektiva ZPT	27
— njihovih družinskih članov	27
— ostali - tuji letovalci	12
skupaj	66

V vseh domovih je letos do- slej letovalo skupno 2.049 leto- valcev.

Iz tega prispevka je torej razvidno, koliko nas je letovalo in kje smo letovali. Kakšen pa bo finančni rezultat poslovanja počitniških domov, o tem danes še ne moremo govoriti. Razviden bo šele potem, ko bo izdelan zaključni račun poslovanja počitniških domov za leto 1974. Iz podatkov, navedenih v prispevku je razvidno, da je največ članov kolektiva letovalo v počitniškem domu na Rabu.

V glavnem so bili člani kolektiva z letovanjem zadovoljni, tu in tam pa so imeli razne pripombe, ki pa niso bistvene in jih bomo v prihodnji letovalni sezoni skušali odpraviti. Precej težav so povzročale pri našem delu nekatere TOZD, ki niso pravočasno pošiljale prijav za letovanje, bodisi za letovanje na Rabu, kakor tudi v Crikvenici. Prihodnje leto bomo morali temu vprašanju posvetiti več pozornosti tako, da bomo prijave pravočasno zbrali in na podlagi tega lažje ugotovili, kakšna je zasedenost postelj v posameznih obdobjih. Težko je namreč dan ali dva pred odhodom letovalcev ponujati proste zmogljivosti drugim koristnikom, zato se zgodi, da tu in tam ostane kakšna soba nezasedena. To pa vsekakor ni naš namen, zato naj bi vladal tudi v tem pogledu določen red.

Vanda Šturbej

Delo izvršnega sveta SO Hrastnik

Izvršni svet skupščine občine Hrastnik, je poslal uredniškemu odboru v objavo, oris svojega dela, ki ga je opravil v zadnjem obdobju. Zaradi omejenega prostora, njihovega obvestila ne moremo v celoti posredovati, pač pa smo se omejili pri objavi le na najnujnejšo informacijo.

V avgustu t. l. je na svoji seji sprejel program za omejitev posledic podražitev (družbena denarna pomoč, štipendije, vzdrževanje v vrtcih, itd.). Nadalje je razpravljaval o gradnji mostu čez Savo v Hrastniku, pričetku gradnje zaprtega kopaljšča in o gradnji poslovno-stanovanjskega objekta. V načrtu ima, da do konca t. l. pripravi vse potrebno za ustanovitev novih občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, poleg že obstoječih, in sicer za področje požarnega varstva, socialnega skrbstva, komunalne dejavnosti in skupnosti krajevnih skupnosti. Imenovani so bili iniciativni odbori.

Imenoval je koordinacijski odbor za organizacijo in zbiranje pomoči oškodovancem po potresu na Kozjanskem. Akcija je v Hrastniku dobro potekala.

Sklenil je, da naj bi sklicali v septembru t. l. posvet s predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti in predsedniki krajevnih skupnosti, da bi se dogovorili o izdelavi poročila o izpolnjevanju programov za leto 1974 in porabljenih sredstvih.

Sicer je izvršni svet razpravljaval seveda še o drugih problemih, ki se nanašajo na področje občine Hrastnik.

porabljeno:

— za investicije	1,193.600	
— za anuitete	369.800	1,563.400 din
stanje 30. 6. 1974		1,326.300 din

od tega:

— prosto na žiro računu		476.700 din
— izločeno pri SDK za toplarno		841.700 din
— posojilo za energetiko		7.900 din

GRAMAT

1. 1. 1974 — izločeno pri SDK		38.500 din
doseženo v I. polletju		420.200 din
prodana osnovna sredstva		4.000 din
skupaj		492.700 din

porabljeno:

— za investicije	91.800	
— za anuitete	32.300	124.100 din
Stanje 30. 6. 1974		368.600 din

od tega:

— prosto na žiro računu		367.800 din
— posojilo za energetiko		800 din

Avtopark

1. 1. 1974 — izločeno pri SDK za rekonstrukcijo		
— ogrevanje		5.300 din
— izločeno za garažo		532.200 din
doseženo v I. polletju		1,251.200 din
skupaj		1,788.700 din
porabljeno za plačilo situacij		319.900 din
stanje 30. 6. 1974		1,468.800 din

od tega:

— na žiro računu		1,244.900 din
— izločeno pri SDK za garaže		217.600 din
— posojilo za energetiko		6.300 din

RŠC

ni imel na računu amortizacije nobenega prometa.

Kot že omenjeno, je prikazan v prvem delu tega prispevka obračun dosežene in porabljene amortizacije samo za I. polletje 1974, ne glede na to, ali so bile nabave in izvršena dela plačana ali ne. V drugem delu pa je prikazan denarni promet amortizacije, torej pri porabi: dejanska plačila za nabavljena osnovna sredstva in izvršena investicijska dela ter predujmi (avansi), ne glede na to, na katero obračunsko obdobje se plačila nanašajo.

Porabo investicijskih posojil in drugih skladov pa v prihodnji številki našega glasila.

Roman Turnšek

LIGNIT NA »RECEPT«

V Beogradu trgovska podjetja s kurivom ne morejo zadostiti številnim zahtevam kupcev po

premogu. Na spošno trgovska podjetja premoga nimajo in na vsako dobavo kupci takoj planejo. Posamezni kupci čakajo na lignit tudi do dva meseca. Po tolikih letih je sedaj

prišel trg v situacijo, ko je nemogoče točno ugotoviti, koliko premoga bi tržišče potrebovalo. Vse kaže, da so se porabniki vrnili k svojemu staremu, dobremu gorivu — premogu.

Aktivnost samoupravnih organov

Delavski svet ZPT

Na 9. zasedanju delavskega sveta ZPT, dne 4. septembra 1974, je le-ta razpravljal in sklepal o naslednjih zadevah:

— po predhodnih razpravah na sejah delavskih svetov TOZD rudnik Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, je sprejel sklep o spremembi oziroma dopolnitvi delovnega načrta za leto 1974. V okviru te dopolnitve bodo na dela proste sobote 7. in 14. septembra ter 12. oktobra 1974 obratovali na dopoldanski tretjini vsi trije rudniki in separaciji ter tiste režijske službe, ki so nujne za potek proizvodnega procesa in separiranje premoga, tj. predvsem transport in podobno. Za delo na te sobote se priznava 50% dodatek.

Za dodatno obratovanje ob dela prostih sobotah se je delavski svet odločil na temelju kritične situacije, ki je nastala zaradi neizpolnjevanja delovnega načrta na vseh treh rudnikih in šolskem revirju RŠC. ZPT zavoljo tega ne morejo izpolniti vseh pogodb za dobave premoga, poleg tega pa je zaradi neizpolnjevanja proizvodnega načrta nastala tudi izguba v osnovni dejavnosti. Tudi potrebe gospodinjstev oziroma široke porabe po premogu so izredno velike;

— sklenil je, da naj bi izplačali osebne dohodke za avgust na ponedeljek 16. 9. 1974 zaradi različnih okoliščin, ki onemogočajo hitrejše izplačilo osebnih dohodkov (14. septembra dela prosta sobota, 15. septembra nedelja). Naknadno je zaradi pospešenega obračuna osebnih dohodkov in uvidevanja podružnice SDK in Trbovljah, bilo možno izplačati osebne dohodke že na soboto 14. 9. 1974, koncem delavnika;

— po predhodni utemeljitvi je soglasno imenoval v kolektivni izvršilni organ-odbor za splošni ljudski odpor ZPT za

člana Petra Schneiderja, dipl. inž. rud., vodjo proizvodnega sektorja;

— Majdi Brinovec iz skupnih strokovnih služb, je odobril enoletno šolanje na srednji politični šoli pri CK ZKS, ki bo trajala od 16. 9. 1974 do 10. 7. 1975. V tem času ohrani lastnost delavca v združenem delu pri ZPT s tem, da se ji izplačuje mesečno njeni osebni dohodki za doseganje delovno mesto v sektorju tehnične priprave; hkrati je odobril tudi zasedbo njenega delovnega mesta administratorja sektorja za tehnično pripravo z drugo delavko;

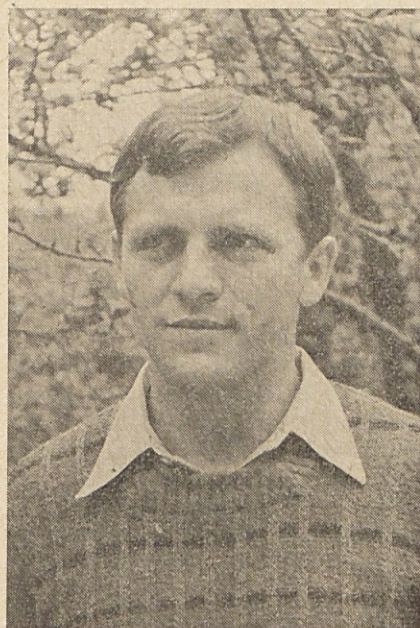
— delegacija TOZD separacije je prejela ustrezno pojasnilo glede poteka priprav na izgradnjo kopalnice na separaciji; rok za zgraditev te kopalnice, ki ga je postavil republiški rudarski inšpektorat je 31. 12. 1974;

— na predlog delegata TOZD rudnik Zagorje, da bi delavski svet ZPT odobril zvišanje denarnega nadomestila članom kolektiva, ki sodelujejo ob raznih prilikah v rudarskih uniformah je ugotovil, da bo konkreten predlog pripravila posebna komisija, ki bo izdelala nov predlog o denarnih nadomestilih;

— delegacija TOZD rudnik Zagorje je posredovala kritiko delavcev, glede na 30% podražitev malic po uvedbi prehranbenih bonov. Malice je podražila menza oziroma okrepčevalnica na rudniku Zagorje. Delavski svet je sklenil, da morajo vodje gospodarskih oddelkov ter vodje menz vseh treh rudnikov, na skupnem sestanku ugotoviti možnost za usklajevanje cen za malice po posameznih TOZD;

— sprejel je priporočilo delavskim svetom TOZD rudnik Hrastnik, rudnik Zagorje in RŠC, da izvedejo sklep odbora za družbeni standard ZPT ter

izdelajo seznam stanovanjskega fonda na temelju stališč odbora za družbeni standard ZPT. Po tem stališču oziroma sklepu so pridobile posamezne TOZD in SSS razpolagalno pravico na tisto število stanovanj, ki jih posamezne TOZD in SSS trenutno zasedajo s svojimi člani.

Franjo Glavica, rud. tehnik — tehnični sekretar družbenopolitičnih organizacij ZPT

Foto inž. T. Bregant

Odbor za družbeni standard ZPT.

Na 5. seji odbora za družbeni standard ZPT, ki je bila 28. avgusta 1974, so razpravljali in skleпали o naslednjih zadevah:

— na znanje je sprejel poročilo o izdelavi osnutka novega pravilnika o razdeljevanju stanovanj;

— na znanje je sprejel poročilo o poteku stanovanjske izgradnje v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju. Na področju Trbovelj je podpisana pogodba za nakup 18 stanovanj v stanovanjski stolpnici S-47 na Trgu revolucije. Stanovanja bodo predvidoma vseljiva v maju 1975; nadalje bo predvidoma s 1. oktobrom t. l. stekla gradnja

stanovanjskih blokov tudi na Polaju, v naselju Opekarna. V I. fazi je predvidena zgraditev 40 stanovanj, predhodno pa bo treba objekte, tj. bivši samski dom in dve manjši zgradbi zadaj tega doma porušiti, še preje pa preseliti 4 stranke v druga stanovanja. Tudi v Zagorju je podpisana pogodba za nakup 11 stanovanj v stanovanjskem bloku na Polju. Ta bodo vseljiva predvidoma v začetku naslednjega leta. Tu je čutiti pomanjkanje sredstev. Rudnik Zagorje je zaprosil za odobritev kredita. Samoupravni stanovanjski skupnosti Hrastnik je bila poslana konstrukcija potrebnih denarnih sredstev za nakup 19 stanovanj. Ta stanovanja bodo predvidoma vseljiva maja 1975; pogodba še ni bila sklenjena;

— zadolžil je predsednike odborov za družbeni standard pri posameznih TOZD, da poskrbijo za čimprejšnjo dostavo seznamov odboru za družbeni standard ZPT, koliko stanovanj je bilo zgrajenih po letu 1956, s katerimi razpolagajo posamezni odbori za družbeni standard;

— odbor je bil nadalje mnenja, da se ključ za razdelitev amortizacije rudniških stanovanj izdela v ZPT, prav tako pa tudi ključ za porazdelitev obveznosti za najete kredite za stanovanjsko izgradnjo;

— obnovil je svoj sklep, da posamezne TOZD in SSS pridobe razpolagalno pravico na tisto število stanovanj, ki jih posamezne TOZD in SSS trenutno zasedajo s svojimi člani. V enakem razmerju se razdelijo na TOZD in SSS tudi stanovanja, ki jih zasedajo tuje stranke;

— pri obravnavanju problematike počitniških domov na Partizanskem vrhu, je odbor sklenil, da je treba še letos odpraviti določene pomanjkljivosti v domu;

— kadrovski sektor je dobil nalogo, da razpiše mesto oskrbnika v počitniškem domu na Partizanskem vrhu, ker sedanja oskrbnica zaradi slabega

zdravstvenega stanja v takem obsegu doma ne more oskrbovati;

— kritično je pregledal letovanje v počitniškem domu v Crikvenici, ker so zaradi nepravočasnega obveščanja, ostale med sezono nezasedene nekatere postelje;

— nadalje je v glavnem ugodno rešil nekatere vloge, ki so se nanašale na letovanje članov kolektiva v počitniških domovih ZPT, deloma pa na letovanje v drugih domovih;

— sklenil je, da bodo avtomobilske prikolice preko zime do naslednje letovalne sezone ostale v Novigradu in odbril za njih čuvanje določeno odškodnino;

— vse TOZD s področja Trbovelj bodo odslej pošiljale podatke o zasedenosti stanovanjskega fonda in nerešenih prošnjah za stanovanja, na enotnem obrazcu, in sicer komunalnemu oddelku TOZD rudnik Trbovlje, ta pa jih bo posredoval pristojni službi skupnih strokovnih služb.

Na svoji 6. seji, dne 9. 9. 1974, je odbor za družbeni standard ZPT razpravljal in sklepal o naslednjem:

— sklenil je razpisati med člani kolektiva anketo o možnostih eventualnega zimskega letovanja v avtomobilskih oziroma stanovanjskih prikolicah na Gorenjskem. V primeru večjega interesa bi avtomobilske prikolice prepeljali iz Novigrada na Gorenjsko. Hkrati je stopil v stik s steklaro Hrastnik in SGP Hrastnik, da bi na temelju izida ankete odobrili postavitev dveh prikolic pri njihovih počitniških domovih v Bohinju in Tamarju;

— obravnaval je vprašanje razdelitve stanovanjskega fonda na posamezne TOZD s posebnim ozirom na nezadostne informacije nekaterih TOZD, o razdelitvi stanovanjskega fonda. Posebno pereče je nastalo vprašanje koriščenja stanovanj na področju rudnika Hrastnik; enak primer je tudi nastopil

pri dodelitvi stanovanj v Trbovljah, o čemer bo razpravljaj in sprejemal stališče delavski svet ZPT na svojem naslednjem zasedanju;

— ugodno je rešil vlogo enega upokojenca za letovanje v počitniškem domu na Partizanskem vrhu.

Peter Kolander, električar v TOZD separacija — predsednik konference aktiva mladih delavcev pri ZPT
Foto inž. T. Bregant

Odbor za informacije, tisk in propagando ZPT.

Odbor je na svoji 2. seji, dne 30. avgusta 1974 razpravljaj in sklepal o naslednjih zadevah:

Prvi del seje je potekal skupno s pooblaščenima predstavnikoma TET Trbovlje, ker se je dnevni red seje nanašal na izdajo tiskanih »Informacij« članom kolektivov ZPT in TET, o dosedanjem poteku priprav za tesnejše medsebojno sodelovanje;

— sklenil je, ob polnem soglasju tudi obeh predstavnikov TET, izdati tiskano »Informacijo« o tesnejšem sodelovanju in povezanju med TET in ZPT, s skupno naklado 5200 izvodov, in sicer koncem septembra oziroma začetkom oktobra t. l. S tem v zvezi je določil tudi urednika in predlagal, kdo naj prispeva gradivo

za objavo v »Informacijah« ter določil ostale tehnične podrobnosti.

Drugi del seje pa je potekal brez navzočnosti predstavnikov TET. V tem delu seje je odbor razpravljaj in sklepal o naslednjem:

— potrdil je poročilo o informativni dejavnosti ZPT. Ugotovil je, da je celotna delovna skupnost v vseh TOZD in SSS pri ZPT, seznanjena z najrazličnejšimi informacijami, preko vseh razpoložljivih informacijskih sredstev (glasila Srečno, bilten, okrožnice, razglasne zvočne postaje, razglasne deske, informativne omariče, lokalna radijska postaja, republiška informativna sredstva - radio, TV, časopisi ter delovne skupine in zbori delavcev);

— sklenil je opozoriti vse TOZD in SSS, da morajo informacijam preko razglasnih desk posvetiti več pozornosti, in sicer tako, da sveže informacije sproti nameščajo, stare informacije pa sproti izločajo;

— ugotovil je, da večina odborov oziroma komisij v posameznih TOZD in SSS pa tudi pri sindikatih, ki so zadolžene za informiranje članov kolektiva, ne opravljajo svojega dela v željenem obsegu. Zato je odbor sklenil opozoriti vse kolektivne izvršilne organe v TOZD in SSS, ki imajo na skrbi informiranje, da naj obseg svojega dela povečajo v tem smislu, da članom kolektiva posredujejo informacije z najrazličnejših področij dela in življenja kolektiva v TOZD in ZPT, pri čemer se naj poslužijo vseh možnih informacijskih sredstev;

— sprejel je z veljavnostjo od 1. 8. 1974 dalje nove tarife za honoriranje objavljenih prispevkov v glasilu Srečno, na temelju določil samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov v TOZD in SSS;

— na znanje je sprejel predlog, ki naj bi ga posredovali uredniškemu odboru, da naj bi Srečno objavljaj redno ali občasno tudi razne literarne prispevke; nadalje je razpravljaj tudi o nujnosti angažiranja vseh faktorjev, najsi bo članov samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb pri obojestranskem obveščanju delegatov, ki zastopajo svoje TOZD v zborih združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, itd.

T. L.

Potek preventivnega zdravljenja

Zasavski premogovniki Trbovlje so delovna organizacija, v kateri se delovni proces odvija v izrazito težkih delovnih pogojih. Posledice takih delovnih pogojev pa se odražajo na zaposlenih, kar povzroča visok odstotek bolanih in poškodovanih, in razumljivo tudi visok odstotek invalidnih oseb. Da bi to neprestano naraščanje nekako zaustavili, je delovna skupnost ZPT sprejela vrsto ukrepov, ki imajo namen varovati zaposlene pred pogostim obolenjem in pred poškodbami. Naj naštejemo samo nekatere:

— glede na svojstven način delovnega procesa - delo se odvija v glavnem pod zemljo, je bil dan velik poudarek službi varstva pri delu s tem, da se je ta kadrovska in strokovno okrepila, da skrbi za doslednejše izvajanje predpisov s področja varstva pri delu, kar je znatno pripomoglo k zmanj-

šanju števila poškodb pa tudi obolenj;

— uvedeni so vsako leto sistematični zdravstveni pregledi vseh zaposlenih v jami in za nekatere kategorije delavcev na izpostavljenih delovnih mestih zunaj jame;

— uvedba malic in napitkov za zaposlene, kot preventivni ukrep proti nekaterim obolenjem — posebno želodčnim;

— v Zasavskih premogovnikih se že vrsto let pod različnimi pogoji in v različnih oblikah, ukvarjamo tudi z organizacijo preventivnega zdravljenja.

Ob vsem tem pa je seveda nujno upoštevati tudi druge okoliščine, kot npr. kakovostno rast zdravstvene službe, razširitev bolnišničnih zmogljivosti, večanje števila zdravstvenih delavcev, rast števila specialističnih storitev, kar vse sku-

paj omogoča zgodnejše odkrivanje obolenj.

Preventivno zdravljenje kot ena od oblik zdravstvenega varstva, poteka v Zasavskih premogovnikih že od leta 1961 dalje, bolj organizirano in z večjim poudarkom pa od leta 1968 dalje. Do leta 1968 je bilo financiranje te oblike zdravstvenega varstva izključno v rokah zdravstvenega zavarovanja, obseg dejavnosti pa znatno omejen. V letu 1968 je zdravstveno zavarovanje to dejavnost opustilo in preneslo v delovne organizacije tudi v pogledu financiranja. Od tedaj dalje beležimo stalno rast te dejavnosti, še zlasti pa od leta 1970 dalje, ko sklad zdravstvenega zavarovanja ponovno prispeva del sredstev, s katerimi pokriva zdravstvene storitve, kar znaša približno eno tretjino vseh potrebnih sredstev.

Zaposlenim pri ZPT je omogočeno, da se zdravijo v naslednjih zdraviliščih:

— v Čateških Toplicah, kjer je moč zdraviti vsa revmatska obolenja, obolenja po težjih poškodbah s prelomi, obolenja in poškodbe hrbtenic, kar še zlasti prihaja v poštev pri rudarjih, katerih tovrstna obolenja hrbtenic so že skoraj profesionalna;

— v Rogaški Slatini, kjer je moč zdraviti želodčna obolenja, obolenja prebavil, sladkorne bolezni, bolezni jeter, itd.;

— v Slatini Radenci, kjer je moč zdraviti srčna obolenja, obolenja ožilja, krvnega pritiska in še nekaterih drugih bolezni;

— v Dobrni, kjer zdravijo ženske bolezni in nekatera revmatska obolenja.

Poleg naštetih zdravilišč, imajo člani delovne skupnosti možnost do preventivnega zdravljenja še v Bohinju, kar je zlasti priporočljivo za tiste, ki obolevajo na živčevju. Poleg tega pa so posebno za tiste, ki bolujejo za različnimi eksceci, na razpolago določene zmogljivosti v določenem obdobju, v lastnem počitniškem domu na Rabu. Preventivno zdravljenje, kjer se zlasti priporoča sprememba zraka in okolja, pa je moč koristiti tudi v lastnih počitniških domovih kot tudi v planinskih postojankah na Kalu, na Partizanskem vrhu in na Mrzlici.

Preventivno zdravljenje, kot posebna oblika zdravstvenega varstva, je po vseh znakih sodeč, za delovne ljudi sprejemljiva, saj od leta 1968 dalje beležimo stalno rast povpraševanja, število koristnikov pa se je že več kot podvojilo. Takšno mnenje v celoti potrjujeta tudi doslej izvedeni anketi, v katerih se koristniki v vseh pogledih pohvalno izražajo o takem načinu zdravljenja in se zavzemajo za to, da se ta dejavnost obdrži oziroma, da je potrebno poskrbeti za njeno postopno nadaljnjo rast.

Doslej vložena sredstva opravičujejo namen. Vlagamo jih v ljudi in za ljudi, ki ta sredstva ustvarjajo. Več ko bomo vanje

vlagali, bolj ko bodo zdravi, več bodo sposobni ustvariti in več bodo vračali družbi.

Zdravilišče	področ.	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	skup.
Čateške Toplice	Trbovlje	14	16	19	19	20	23	19	130
	Zagorje	12	16	19	12	19	16	22	116
	Hrastnik	8	11	12	11	7	13	13	75
	RGD	—	—	—	—	—	—	15	15
Rogaška Slatina	Trbovlje	—	10	17	11	14	10	9	71
	Zagorje	—	6	8	9	8	6	7	44
	Hrastnik	—	5	6	5	5	5	7	33
	RGD	—	—	—	—	—	—	5	5
Bohinj	Trbovlje	14	14	16	13	18	11	8	94
	Zagorje	12	11	10	8	10	6	—	57
	Hrastnik	10	5	7	11	9	2	4	48
	RGD	—	—	—	—	—	—	2	2
Slatina Radenci	Trbovlje	—	2	3	9	8	8	10	38
	Zagorje	—	2	2	3	2	6	9	24
	Hrastnik	—	1	2	1	3	3	4	14
	RGD	—	—	—	—	—	—	1	1
Dobrna	Trbovlje	—	—	—	7	8	11	7	33
	Zagorje	—	—	—	5	—	2	1	8
	Hrastnik	—	—	—	3	1	2	3	9
	RGD	—	—	—	—	—	—	1	1
Rab	Trbovlje	—	—	—	1	7	12	12	31
	Zagorje	—	—	—	—	1	4	—	5
	Hrastnik	—	—	—	—	2	4	2	8
	RGD	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj		70	99	121	128	142	144	161	865

Martin Kralj

Nabavimo si knjige iz Prešernove družbe

Prešernovo družbo je ustanovil izvršni odbor Osvobodilne fronte Slovenije leta 1953. Njena osnovna naloga je, da posreduje dobro in zanimivo knjigo najširšemu krogu bralcev ter da razvija tiste vrednote, ki pri delovnih ljudeh razširjajo in bogate kulturno razgledanost, njihovo izobraženost in osveščenost ter usposobljenost za resnejšo samoupravno družbeno organiziranost.

Letošnja knjižna zbirka bo obsegala naslednje publikacije:

1. Prešernov koledar 1975,
2. Janez Švajcner: Ko človek zori,

3. Tone Svetina: Ugaslo ognjišče,
4. Nadežda Konstantinova Krupskaja: Spomini na Lenina,
5. Mlada Breda
6. Dr. Frančišek Smerdu: Rastline in naše zdravje.

Vseh 6 knjig bodo naročniki prejeli v novembru t. l. za 55,00 dinarjev, v platno vezane pa bodo veljale 85,00 din. Knjige je možno naročiti pri zaupnikih Prešernove družbe ali pa direktno pri Prešernovi družbi v Ljubljani, Borsetova ul. 27.

Članom kolektiva ZPT svetujemo, da se poslužijo te zelo cenene knjižne zbirke.

Pričelo se je šolsko leto

Vsak začetek šolskega leta pomeni za šolnike in učence novo preizkušnjo; za prve pomeni nadaljevati že znano, izboljševati že znano, iskati boljše metode, da bi laže dosegli izobrazbene smotre, da bi laže mimo težav, da bi bil stik z učenci pristnejši, bolj tovariški in čim manjkrat boleč. Za učence srednjih šol ali vseh vrst poklicnih šol, pa je začetek šolskega leta dokaj ostra prekinitvev počitniških čarov, razmeroma lagodnega življenja, sproščene vsakdanjega ritma in prehod na zahtevni, naporni in neprijetni šolski ritem.

Te uvodne misli sem vpletel zato, ker so za delo v rudarskem šolskem centru še toliko bolj značilne. Naši učenci se vrnejo s pravo erupcijo (izbruh) vročega temperamenta — sproščeni, pozabili so na tempo, red, disciplino, pouk, ocenjevanje, obveznosti, točkovanje in na vse mogoče zahteve, ki jih šola nosi s seboj. Za našo šolo so velikega pomena že prvi ukrepi, ki ohladijo to prerazgreto živo srebro do primerne temperature, ki jo moramo potem vse leto vzdrževati.

Tudi za letošnje šolsko leto so priprave potekale že precej prej, predno se je začelo. Pouk pričanja 180 rudarskih učencev, kar je bistveno več kot prejšnja leta (le ob integraciji leta 1968 je bilo učencev 181). V prvem razredu je 80 učencev, v drugem 65, v tretjem pa 35. Na jamskem šolskem delovišču bo torej 100 učencev, povprečno 50 na dan, z njimi bo delalo 33 instruktorjev. To bo najmlajši, najbolj zdrav in najbolj ambiciozen odkop pri ZPT. Ta podatek naj da misliti odgovornim kadrom pri ZPT, kako RŠC pripraviti šolsko delovišče, kjer bi lahko izvajali sodoben praktični pouk in kjer bo temu primeren tudi proizvodni in finančni učinek. Že sam številčni podatek pa je zadostna

podpora tistim, ki terjajo zahtevo po boljšem delovišču kot je sedanje v Lakonci.

RŠC izučuje za potrebe ZPT tudi 24 elektricarjev, 8 kovinarjev, 2 avtomehnika, 1 vodovodnega instalaterja. Čeprav smo letos z razpisom segli na širše slovensko področje, nam vseeno ni uspelo pridobiti potrebnega števila kovinarjev. Od teh učencev sta le dva s širšega področja Slovenije, vsi ostali so iz Zasavja.

Ker imamo tolikšno število, predvsem rudarskih učencev, je dom-internat napolnjen do zadnjega kotička. Na vzgojitelja pride 40 učencev (normativ 30). Učne ure so v dopoldanskem in popoldanskem času v dveh turnusih, razen ob petkih in sobotah. Nadejamo se še dolge, tople jeseni, da se bo ta reka učencev malo razlivala na igrišča in zmanjševala živžav v domu. Pričakujemo, da se bodo tudi letos učenci vključili v različne športne sekcije, za kar bo urejeno v okviru ŠSD, ravno tako upamo, da bo uspešno delo mladinskega aktiva in skupnosti učencev. Predvideli smo, da se bo vsak gojenec RŠC ukvarjal vsaj z eno pošolsko dejavnostjo.

Tolikšno število učencev je naložilo največ dela domu učencev, kjer bodo morali res zelo spretno izkoristiti vse oblike in možnosti dela, da bo problemov čim manj.

Pri teoretičnem pouku ne bo posebnih težav, število oddelkov se je sicer povečalo od 6 na 8, kar povzroča, da morajo štirje oddelki biti na popoldanskem pouku. Oddelki ne bodo nič bolj številni kot lani. Zaostriili pa bomo odgovornosti do šolskih potrebščin, do reda, večja bo individualizacija ocenjevanja, drugačno bo vrednotenje samoupravnega udejstvovanja in soodločanja učencev. Ta udeležba bo vplivala tudi na oceno predmeta samoupravlja-

nje s temelji marksizma, ki je nov predmet. Še bolj bomo izpopolnili kontrolo v zvezi z obiskom teoretičnega in praktičnega pouka in v celoten sistem vpletli še nekaj novih elementov, ki jih lani nismo upoštevali. S pričetkom novega šolskega leta smo morali, v skladu z zahtevami sindikalne liste, dvigniti tudi nagrade učencev. Rudarski učenci dobivajo: v prvem razredu največ do 685,35 dinarjev, v drugem razredu do 1.061,40 dinarjev in v tretjem razredu do 1.098,65 dinarjev. Za oskrbo v domu pa morajo prispevati namesto prejšnjih 180,00 dinarjev, 300,00 dinarjev na mesec.

Rudarskim učencem smo nagrade v povprečju povišali za 14 %, oskrba v domu pa za 72 procentov. Povišanje se bistveno pozna učencem prvega razreda, ki je prej imel v primerjavi z drugim in tretjim razredom sorazmerno nizke nagrade, manj pa se poznajo večje nagrade drugemu in tretjemu razredu, kjer so že prej bile dokaj visoke. Ostali učenci v izučevanju pri ZPT imajo naslednje nagrade: v prvem razredu do največ 648,10 dinarjev, v drugem razredu do 685,35 dinarjev in v tretjem razredu 722,60 dinarjev. Najvišji porast je bil pri učencih prvega razreda.

Glavno torišče dela v RŠC bo, poleg vseh dejavnosti, ki jih bo nosilo s seboj šolsko leto, predvsem na pripravljanju in izvajanju čimboljšega praktičnega pouka učencev, ki jih usposablja za njihov osnovni življenjski poklic.

Vlado Garantini

Letošnje izobraževalne akcije

Nenehno pridobivanje določene znanja ob delu, posebno pa v času, ko si prizadevamo izpopolniti tehniko pridobivanja premoga s sodobnejšo strojno opremo, nas sili, da organiziramo tečaje in seminarje za dopolnilno izobraževanje in usposabljanje delavcev na vseh ravneh.

Poleg tega nam dosedanja praksa narekuje, da je potrebno poleg strokovnega izpopolnjevanja delavcev za delovna mesta, povezovati v izobraževalno dejavnost tudi na področje družbenoekonomskega, družbenopolitičnega in kulturnega področja, saj le tako bomo dali svoj delež k oblikovanju marksistično usmerjenega delovnega človeka, ki bo nadalje razvijal pomen, sposobnost in pripravljenost uresničevati socialistične samoupravne odnose.

Z željo, da bi dosegli kar največ uspeha pri izobraževanju odraslih, se oddelek za izobraževanje odraslih pri TOZD RŠC prizadeva skupno s strokovnimi, družbenopolitičnimi in samoupravnimi dejavniki pripraviti načrt izobraževanja za sezono 1974/75, v katerem bodo zajeta vsa navedena področja.

Predvidoma bomo organizirali:

— tečaje za pridobitev interne polkvalifikacije, kvalifikacije in visoke kvalifikacije na delovnih mestih rudarske stroke;

— večerni oddelek poklicne rudarske šole, kjer bodo dobili absolventi splošno priznana spričevala;

— tečaje in seminarje iz varstva pri delu za novosprejete delavce in tiste, ki morajo opravljati preizkus znanja iz tega predmeta na temelju predpisov;

— tečaje in seminarje za dopolnilno strokovno znanje na delovnih mestih in še vrsto drugih oblik izobraževanja, ki so potrebna delavcem pri njihovih vsakodnevnih opravilih.

Za člane kolektiva-delegate v raznih samoupravnih organih delovne organizacije, samoupravnih interesnih skupnostih, občinah in podobno, bomo pripravili vrsto predavanj iz družbenoekonomskega in političnega področja. Na teh predavanjih oziroma seminarjih, se bodo seznanili z delovanjem delegatskega sistema in uresničevanjem delegatskih razmerij, od česar je močno odvisna usposobljenost in delovanje posameznega delegata. Program tovrstnega izobraževanja obravnava vsebinska vprašanja, s katerimi morajo biti seznanjeni vsi delegati, ne glede na to, iz katere sredine izhajajo in kje bodo delegatsko funkcijo opravljali.

Člani družbenopolitičnih organizacij, predvsem tisti, katerim je zaupana določena funkcija, se bodo morali seznaniti z vlogo in pomenom teh organizacij v širši družbeni skupnosti. Hiter razvoj naše družbene stvarnosti pa narekuje vse večje potrebe tudi po kulturnem izobraževanju delavcev. Oddelek za izobraževanje odraslih pri TOZD RŠC bo skušal ob sodelovanju nekaterih sodelavcev s tega področja, pripraviti kar najpestrejšo obliko kulturnega izobraževanja, pri čemer bo potrebno sodelovanje vseh, ki imajo veselje do kakršnegakoli kulturniškega dela. Že sedaj vabimo k sodelovanju člane kolektiva, ki imajo veselje do glasbene, likovne in literarne umetnosti ali pa morda do gledališke umetnosti. V našem glasilu ali pa kako drugače, bomo člane kolektiva sproti obveščali o vseh kulturnih akcijah, ki bodo na sporedu.

Pri vseh izobraževalnih akcijah želimo največjo možno podporo s strani strokovnih sodelavcev s tehniškega in področja razvoja ZPT ter pomoč članov družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata in mladine.

Janez Oberžan

Rudarstvo doma in po svetu

Energetski kompleks v Sibiriji

Strokovnjaki državnega komiteja za načrtovanje SSSR, so pristopili k izdelavi projekta velikega energetsko-industrijskega kompleksa, ki ga bodo zgradili v Vzhodni Sibiriji v razdobju med 1976. in 1990. letom. Osnova temu kompleksu bo Kansko—Ačinski premogovni bazen, v katerem bodo zgradili večje število termoelektrarn in industrijskih objektov. Premogovne plasti so debele tudi do 60 m, leže pa na mnogih mestih na površini. Okrog 80 milijard ton rjavega premoga bodo na tem področju lahko pridobili s površinsko eksploatacijo, medtem ko znašajo skupne rezerve premoga v tem bazenu okrog 1.200 milijard ton. V Sibiriji so se odločili zgraditi še več podobnih energetsko-industrijskih kompleksov (Sajanski, Bratska hidroelektrarna, itd.).

Nacionalizacija v Argentini

Argentinska vlada je predložila parlamentu predlog za nacionalizacijo vseh energetskih virov in bogastev v njihovi državi. Nacionalizirali bodo nafto, zemeljski plin, premog ter hidroelektrarne.

Pričetek obratovanja termoelektrarne Tuzla IV

Pred nedavnim je pričela obratovati nova termoelektrarna Tuzla IV z močjo 200 megavatov. Energija te elektrarne je namenjena Hrvatski. Hkrati pa so pričeli z izgradnjo termoelektrarne Tuzla V, z zmogljivostjo 215 megavatov, ki pa bo proizvajala energijo za Slovenijo in Bosno.

Energetika na Poljskem

V letu 1973 so na Poljskem proizvedli 84 milijard kWh električne energije, letos pa bo ta proizvodnja za 10 % večja. Poljska ima 53 termoelektrarn s skupno zmogljivostjo 14.483 megavatov. Te dajo skupno 87 odstotkov energije, za kar so porabili v preteklem letu preko 32 milijonov ton črnega premoga in skoraj enako količino rjavega premoga. Poleg tega imajo še 114 hidroelektrarn s skupno zmogljivostjo 312 megavatov.

Problematika oskrbe z energijo v Sloveniji

V Sloveniji je stalno navzoča pereča problematika oskrbe s kakovostno energijo pa tudi skrb za zagotovitev sredstev, potrebnih za izgradnjo elektrogospodarskih objektov, s posebnim ozirom na roke dograditve. Energetska bilanca za to leto je usklajena tako, da predvideva nabavo določenih količin premoga iz SR BiH. Posebno bodo obremenjene še termoelektrarne. Potrebno bo varčevati z energijo na vseh področjih, kljub temu pa bo treba občasno računati z izločitvijo nekaterih zmogljivosti zaradi redukcij, ker večina objektov dela na meji svojih zmogljivosti.

Več premoga iz Istre

Istrski premogovniki Raša, so letošnje I. polletje končali uspešno. Zaradi posebnega prizadevanja rudarjev, ki so delali ob sobotah in nedeljah, so nakopali 185.000 ton črnega premoga, kar je 13,5 % več kot so predvideli. Z racionalnim poslovanjem so proizvodne stroške zmanjšali za preko 6 %.

Proizvodnja premoga v EGS

Šestmesečna proizvodnja premoga v devetih državah — čla-

nica Evropske gospodarske skupnosti, je slabša kot so pričakovali. Na Nizozemskem je proizvodnja zmanjšana v I. polletju t. l. za blizu 60 %, v Belgiji 13,4 %, Franciji 13,3 % in v Zahodni Nemčiji 6,1 %.

Potrebe po premogu do leta 1980

Razvojne tendence za razvoj jugoslovanskih premogovnikov od leta 1974 do 1980, so dobile svojo končno obliko. V združenju premogovnikov Jugoslavije pravijo, da bo celokupno gradivo obravnavano v naslednjem obdobju na pristojnih mestih. Prišli so do zaključka, da je v naši državi možno proizvesti letno okrog 84 milijonov ton črnega in rjavega premoga ter lignita. Toliko bi ga namreč potrebovali za potrebe elektrogospodarstva, industrije in ostalih porabnikov. Ta program pa bo mogoče uresničiti, če bodo na razpolago potrebna sredstva v višini preko 10 milijard din. Način financiranja oziroma konstrukcije financiranja razvojnih programov premogovnikov doslej v celoti še ni znan. Predvideno je, da naj bi vsako naslednje leto proizvedli okrog 9 milijon. dodatnih količin premoga, kar pomeni, da bi se morala proizvodnja do leta 1980 potrojiti. Malo pa je verjetno, da se bo to tudi uresničilo. Posebno pomembno je v tem načrtu razvoja vprašanje rudarskih kadrov, ki jih za predvideno proizvodnjo v naslednjih letih ni dovolj. S tem dejstvom pa se že soočajo premogovniki, v bodoče pa se bo morala s tem dejstvom soočiti celokupna energetika.

Kredit za Kreko — Banoviči

Export—Import banka v Washingtonu, je pred nedavnim podpisala pogodbo o odobritvi posojila Titovim rudnikom Kreka—Banoviči, Tuzla. Uporabili ga bodo za nabavo težke mehanizacije iz ZDA. Odobrila je direkten kredit v znesku

9,668.250 dolarjev ali 45 % od skupne vrednosti opreme, ki sicer znaša 21,485.000 dolarjev. Banka bo prav tako garantirala za nadaljnjih preko 9 milijonov dolarjev iz privatnih virov. Rudnik Kreka—Banoviči pa bo plačal 10 % vrednosti od tega, to je 2,148.500 dolarjev. Z nabavo opreme se bo proizvodnja premoga povečala od sedanjih 8 na bodočih 12 milijonov ton premoga. S tem bodo precej pripomogli k ublažitvi energetske situacije v državi. Z nabavo opreme se bo namreč zelo povečala proizvodnja premoga na površinskih kopih, pa tudi v jami.

Večja proizvodnja premoga v Angliji

Med najpomembnejšimi odločitvami, ki so jih sprejele vlade posameznih držav v zvezi z energetske krizo, je ta, da se povečajo možnosti za večjo proizvodnjo premoga. Vse kaže, da bo svetovno povpraševanje po premogu še nekaj časa na visoki ravni. V Veliki Britaniji uradno izjavljajo, da je treba pripraviti večje zaloge premoga. Pred nedavnim so sporočili, da bodo odprli nov premogovnik v pokrajini Yorkshire. Britanska vlada pa je sprejela predlog nacionalne uprave za premog, za povečanje investicij za proizvodnjo premoga v naslednjih 10 letih v vrednosti 600 milijonov funtov šterlingov.

Termoelektrarna Kosovo V kasni

Termoelektrarno Kosovo V gradijo že dalj časa. Imela bo moč 210 megavatov. Po vsej verjetnosti bo začela s proizvodnjo električne energije v I. trimesečju 1975. Pri končnih delih je prišlo do zakasnitve dobav domače opreme.

93 % energetskih zalog odpadne na premog

Upoštevaajoč sedanji obseg porabe, bo do konca stoletja porabljenih 90% rezerv nafte, 70%

rezerv plina ter le 2 % rezerv premoga. Raziskavo je opravila evropska bančna skupina Europartner, od nemških bank je sodelovala Commerzbank. Kljub visokim rezervam premoga, pa skupina v svojem poročilu poudarja, da je za komercialno izkoriščanje primernih le 50 % zalog premoga.

Evropi grozi pomanjkanje premoga

Po študiji MRT (britanske pomorske agencije za raziskave) grozi Evropi leta 1980 resno pomanjkanje premoga. Japonska pa si je, nasprotno, z dolgoročnimi pogodbami zagotovila leta 1980 zadostne količine premoga. Leta 1980 bo v svetu na razpolago za izvoz 135 milijonov ton premoga, uvozne potrebe pa bodo znašale s 160 do 165 milijonov ton znatno nižje. Do začetka prihodnjega desetletja bi potrebovala Evropa letno 70 do 105 milijonov ton premoga iz prekomorskih držav, računa pa lahko le z 42 milijoni ton. Japonska je sklenila za leto 1980 pogodbo o dobavah 87 milijonov ton premoga. Do leta 1985 se bo zaradi pospešene izgradnje nuklearnih elektrarn položaj verjetno izboljšal, premogovna konjunktura bo torej kratkotrajna.

Rudnik Plevlje povečuje proizvodnjo

Premogovnik Plevlje proizvaja letno okrog 400.000 ton premoga. Kolektiv se je več let boril s problemi in težavami, med katerimi so bile največje nezadovoljivi transportni in prometni pogoji ter stroški. Transportni stroški so namreč dosegali tudi preko 60 % skupnih proizvodnih stroškov. Boj za obstanek pa je prenehal potem, ko so se dogovorili za dobavo premoga večjim kupcem in ko so nabavili lastni prevoznik park. Njihove zaloge premoga v ležišču znašajo 250 milijonov ton kakovostnega lignita. Letno ustvarijo okrog 115 milijonov

din realizacije oziroma celotnega dohodka. V okviru svojega razvojnega načrta predvidevajo, da bodo do leta 1982 dohodek povečali za desetkrat. Že julija letos so v okviru svojega razvojnega programa odprli najmodernejšo cementarno z letno proizvodnjo okrog 350 tisoč ton cementa. V kratkem bodo pričeli z izgradnjo I. faze in kasneje še II. faze termoelektrarne. Istočasno z gradnjo teh objektov pa stremijo za tem, da bi se proizvodnja lignita povečala za desetkrat, in sicer letno za 3,5 milijonov ton. Pretežno količino tega premoga bi porabili obe termoelektrarni ter drugi lastni objekti.

Površinsko pridobivanje premoga

V času od 18. do 20. septembra 1974, je potekalo v Prištini, v organizaciji rudarsko-energetsko-kemijskega kombinata Kosovo, posvetovanje na temo: Perspektivni razvoj površinske eksploatacije premoga v Jugoslaviji. Pokrovitelj posvetovanja je bil predsednik izvršnega sveta SAP Kosovo. Posvetovanje je imelo dva osnovna cilja, in sicer, da seznanijo našo strokovno in politično javnost o možnostih nadaljnega razvoja površinske eksploatacije premoga v naši državi kot zelo pomembnega faktorja v boju proti energetske krizi in da bi opravili strokovne in znanstvene analize najnovejših dosežkov na področju površinske eksploatacije premoga in izmenjali izkušnje na tem področju.

JUGOSLOVANSKO-POLJSKO POSVETOVANJE

V organizaciji Zveze inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije, je potekalo v času od 16. do 19. septembra 1974, V. jubilejno jugoslovansko-poljsko posvetovanje v Beogradu, Boru, Zenici in Prištini.

Prva sekcija je imela posvetovanje v Boru na temo: eksploatacija in oplemenjevanje bakrene rude, druga sekcija je imela v istem času posvetovanje v Zenici na temo: kompleksno uvajanje mehanizacije pri podzemeljski eksploataciji premoga, tretja sekcija pa je imela prav tako v navedenih dneh svoje posvetovanje v Prištini na temo: stanje in bodoči razvoj transporta na površinskih odkopih ter rekultiviranje terena.

Posvetovanja v Zenici sta se z naše strani udeležila tudi tovariša Emil Kohne, dipl. inž. rud., glavni varnostni inženir ter Jože Herman, dipl. inž. rud., vodja razvojnega oddelka. Plenarno zasedanje je bilo 16. 9. 1974 v Beogradu, katerega pa se naša dva predstavnika nista udeležila.

ENERGETSKA POLITIKA EGS

Energetska kriza v svetu je odkrila izjemno odvisnost Evropske gospodarske skupnosti od uvožene energije, kar je dovedlo evropske države, da ponovno proučijo energetske politiko. Časi cenene energije so mimo in se najbrže dolgo ali nikoli več ne bodo vrnili. Med energetske viri ima svoje mesto tudi premog. Njihova sedanja letna proizvodnja znaša okrog 255 milijonov ton. To višino proizvodnje bodo obdržali, hkrati pa so predvideli povečanje uvoza premoga. To pomeni, da bi v letu 1985 premog še vedno bil udeležen s 15 procenti v skupni oskrbi z energijo. V letu 1973 je delež premoga znašal 23 %. Termoelektrarne naj bi se preusmerile iz nafte in zemeljskega plina na premog in nuklearno energijo. V letu 1985 naj bi nuklearna energija pokrivala približno 50 % potreb po elektro energiji. Delež zemeljskega plina je predviden na 25 %, napram 12 procentom v letu 1973.

PROIZVODNJA PREMOGA V ZDA

Po uradnih podatkih je znašala proizvodnja premoga v ZDA v letu 1973 skupno 590 milijonov ton skupno z lignitom. Proizvodnja je bila za 5 milijonov ton manjša od tiste v letu 1972. Skupno vrednost proizvodnje premoga cenijo na 4,8 milijard dolarjev. Potrebe po premogu so se povečale predvsem v elektrarnah in koksarnah.

UPORABA LASERJA V RUDNIKIH

Laserski žarek je primeren za vžiganje eksploziva na daljavo na površinskih kopih. To so ugotovili strokovnjaki rudarskega instituta v Tatabanyji na Madžarskem. Med poizkusom so uporabili laser, katerega impulz je po moči podoben blisku. Eksplozivo je možno aktivirati iz razdalje nekaj kilometrov.

V nekaj vrstah

RAZGOVOR S SINDIKATI

Dne 5. septembra 1974 je bil v sejni sobi skupnih strokovnih služb sestanek, na katerem so sodelovali predstavniki republiškega odbora zveze sindikatov Slovenije za industrijo in rudarstvo, predstavniki termoelektrarne Trbovlje in predstavniki ZPT.

Teme razgovora so bile: integracija ZPT in TET, vprašanje nadaljnega razvoja premogovnikov v Sloveniji in vprašanje nadaljnega razvoja ZPT. S strani republiškega sindikata so razgovoru prisostvovali Srečko Mlinarič, v. d. predsednika republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva, Teodor Jelen, pred-

sednik republiške konference sindikata energetike in premogovništva ter Jože Leskovar, inž., sekretar te konference. ZPT so zastopali poleg generalnega direktorja in njegovega pomočnika, še predsednik delavskega sveta ZPT Franc Romih, predsednik KOSIRE Ivan Vovk, sekretar Sveta ZKS Rajko Medvešek, predsednik konference aktivov mladih delavcev ZPT Peter Kolander, Rado Kantužar, predsednik sindikata energetike in rudarstva pri občinskem sindikalnem svetu, Franjo Glavica, tehniški sekretar družbenopolitičnih organizacij ZPT, Vinko Kovačič, predsednik občinskega sindikalnega sveta Trbovlje ter pet predstavnikov TET.

PITNE VODE BO VEČ

Občani Trbovelj so se spomnili leta 1973 z veliko večino odločili za samoprispevek, namensko za dograditev telovadnice s pomožnimi prostori nove osnovne šole na Leninovem trgu, za povečanje vodovodnih zmogljivosti vodovoda pitne vode, za zgraditev novega zdravstvenega doma in za zgraditev novih učilnic za potrebe gimnazije in ekonomske srednje šole.

Zaradi nerednega plačevanja prispevkov v ta sklad s strani nekaterih delovnih organizacij, pa se je gradnja teh objektov nekoliko zavlekla. Sedaj dokončujejo pomožne prostore pri osnovni šoli, dne 11. septembra 1974 pa so ob 11. uri pričeli pred Boriškovo žago v Šklendrovcu v Zagorju z deli za zajetje in napeljavo vodovoda za pitno vodo do Trbovelj. Predvidoma bodo Trbovlje dobile v letu 1976 oziroma 1977 30 litrov nove pitne vode na sekundo več. Problem dobre pitne vode je obstajal že vsa leta doslej, posebno v sušnih obdobjih. Območje trboveljske občine praktično nima več na razpolago kakih večjih izvirov pitne vode, ki bi jih bilo vredno zajeti, medtem ko področje Zagorja razpolaga z večjimi koli-

činami, zaradi večje razsežnosti. Dela za povečanje vodovodnih zmogljivosti so torej stekla. Upamo, da bodo tudi kmalu dokončana. Dela izvaja Komunala Trbovlje.

PODALJŠANA BO CESTA DO TERMOELEKTRARNE

V času gradnje nove težkotelektivne separacije ZPT je naša delovna organizacija zgradila na relaciji od cementarne do separacije, po trasi bivše ozkotirne železnice, novo cesto. To cesto pa bo TET že v letošnjem letu deloma razširila, pa tudi podaljšala od separacije do nove plinske kombinirane elektrarne. To bodo zgradili na lokaciji, kjer je doslej stala tovarna elektrofiltrske opeke. To so namreč v letu 1973, deloma pa v prvih letošnjih mesecih porušili. Predvideno pa je, da bi cesto podaljšali še naprej do bodoče TET III, ki bo predvidoma stala na trasi sedanje železniške proge. Načrti predvidevajo, da bi železnico speljali skozi tunel od separacije pa do Hrastnika.

V zvezi z nameravano razširitvijo in podaljšanjem ceste cementarna—separacija do nove kombinirane plinske kombi elektrarne, pa bo treba porušiti nekaj rudniških objektov na separaciji, in to: skladišče z ostarelimi prostori v skupni površini 460 m², popravljalnico starih jamskih vozičkov v skupni površini 281 m², skladišče maziva in goriva ter vulkanizersko delavnico s površino 50 kvadratnih metrov, kovačnico s površino 33 m² ter objekte pod koridorjem, t. j. stranišče, lamparno, kopalnico tehniškega osebja, nadzorniške prostore in okrepevalnico v skupni izmeri 130 m². Za vse te objekte je bila opravljena cenitev in bo investitor moral plačati zanje odškodnino.

Termoelektrarna Trbovlje je v začetku septembra 1974 skupno z ostalimi podpisniki, podpisala pogodbo za dobavo opreme za novo kombinirano plinsko elektrarno, z zmogljivostjo

67 megavatov. Znano je, da bo elektrarno dobavila ameriška firma Westinghouse, v okviru programa zgraditve jedrske elektrarne v Krškem.

KMALU NOV BOLNIŠKI TRAKT SPLOŠNE BOLNICE

V oktobru 1974 bo splošna bolnišnica Trbovlje dobila nov bolniški trakt, ki ga grade že tretje leto neposredno ob dosejanju objekta. Objekt je dolg 36 m. Hkrati so adaptirali tudi desno krilo starega bolniškega poslopja. Tako prizidek, kakor tudi adaptacija desnega krila, bosta omogočila bistveno izboljšanje higienskih in delovnih pogojev v bolnišnici. Interni oddelek bo pridobil nekaj postelj, v glavnem pa je zgraditev objekta bila namenjena prerazporeditvi sob. V sobah bodo odslej le največ po štiri bolniške postelje. Deloma pa bodo sobe imele od ene do treh postelj. Nove prostore pa bodo pridobili tudi na predlog, interne, diabetične in EKG ambulante. Stroški za zgraditev desnega krila in rekonstrukcijo starega dela bodo znašali preko 18 milijonov din. S tem pa seveda še ne bo zaključena celotna sanacija. V bodoče bo treba sanirati še tiste dejavnosti, katerih delo je sedaj zaradi neprimernih prostorov in obsega dela, otežkočeno.

KOLIKO STANE SREČNO?

V letu 1973 je izšlo 6 številčk glasila Srečno, v nakladi po 3000 izvodov, skupno 18.000 izvodov. Vsaka številčka je imela povprečno 46,6 tiskanih strani, skupno pa je bilo 280 tiskanih strani. Vseh prispevkov je bilo objavljenih 263, poleg tega je bilo objavljenih še 75 fotografij, 10 skic oziroma diagramov ter 2 celostranski križanki. Celokupni stroški so znašali 117.871,50 din tako, da je znašal 1 izvod tega glasila v preteklem letu 6,55 din. Stroški so se napram letu 1972 povečali

V številki 8/74 glasila Srečno, smo objavili prispevek v zvezi z osvojitvijo I. mesta med inozemskimi godbami, ki ga je zasedla delavska godba Trbovlje, na svetovnem srečanju pihalnih godb dne 27. 7. 1974 na Nizozemskem. Posnetek kaže sprejem delavske godbe dne 30. 7. 1974 v večernih urah na trgu revolucije, po prihodu s svetovnega prvenstva. Predstavnika ZPT tovariša Anton Pikš in Ernest Ščukanec, dipl. inž. rud., sta izročila predstavnikom delavske godbe šopke nageljniov.

predvsem zaradi večjih stroškov tiskarne (za 33 %) in stroškov za izdelavo klišejev ca. 50 %). Poleg tega je v letu 1973 izšlo še 33 številčk ciklostiranege biltena, v nakladi 23.100 izvodov, na skupno 159 tipkanih straneh. Stroški za 1 izvod biltena so v preteklem letu znašali 0,26 din. Naklada ene številke je znašala v letu 1973, 700 izvodov, letošnja naklada pa je 800 izvodov.

PRIČETEK GRADNJE DIMNIKA V TET

V četrtek, 29. avgusta 1974, je bil ob 12. uri slavnostni pričetek gradnje novega 360 m visokega dimnika pri termoelektrarni Trbovlje II. Zgradili ga bodo na drugi strani železniške proge. Vzroki za pričetek gradnje tega dimnika so že dalj časa znani. Dosedanji dimnik oziroma njegovi dimni plini so pogosto ožigali rastlinstvo in poljščine, hude okvare pa so nastajale tudi na ljudskem zdravju, posebno v Prapretnem pa tudi drugi okolici. Na podlagi predhodnih večmesečnih raziskovanj s strani Hidrometeorološkega zavoda Ljubljana, se je investitor, tj. TET po

predhodnih širših konsultacijah, odločil za zgraditev dimnika v višini 360 m. Obe ostali varianti za zgraditev 320 in 400 m visokega dimnika sta odpadli.

Dimnik bodo gradili: firma Karrena iz Düsseldorfa - ZRN, Gradis Ljubljana in Vatrostalna iz Zenice. Ta dva je angažirala inozemska firma Karrena. Vrednost del po pogodbi znaša 10.200.000 DM. Gradnja mora biti končana meseca maja 1976. Če bo dimnik zgrajen prej, bo izvajalec prejel premijo v znesku 500.000 DM. Za pripravljala dela je odobren premostitveni kredit v znesku 6 milijonov din. Dimnik bo imel spodnji premer 26 m, zgornji premer pa znašal okrog 8 m. Z zgraditvijo tega dimnika, katerega zmogljivosti so upoštevane tudi za novo 150-megavatsko termoelektrarno, ki jo bodo predvidoma začeli graditi okrog leta 1980, se bo zaplinjevanje oziroma zapraševanje zmanjšalo na eno trinajstino. Ostale pline oziroma prah bo veter odnesel v ozračje oziroma na širše območje. Dimnik, bo po doslej znanih podatkih najvišji v Evropi.

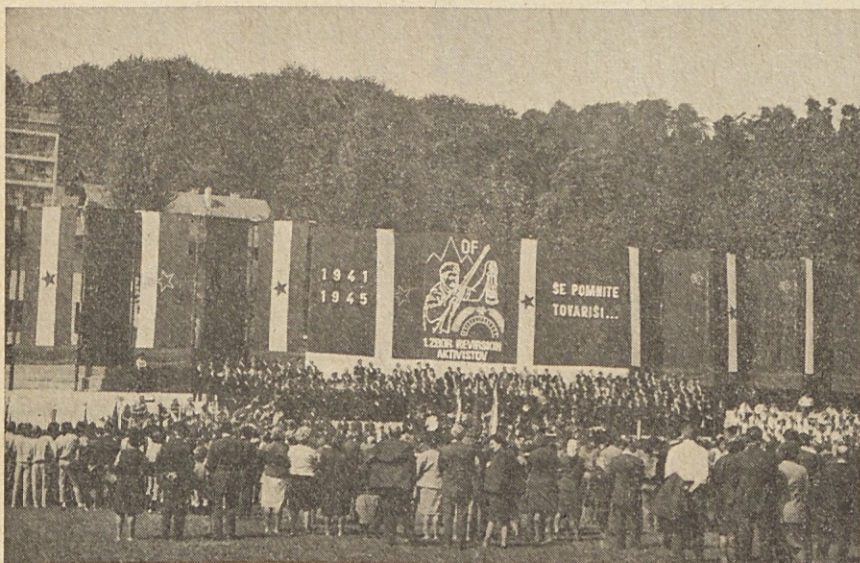
Na otvoritvi so bili navzoči poleg članov kolektiva TET še

predstavniki elektrogospodarstva Maribor, predstavniki izvajalcev, predstavniki oblastnih in političnih organov, ZPT

pa je zastopal pomočnik generalnega direktorja Jože Zorčič, inž. Ob pričetku del je govoril direktor TET, Tone Kočar, ki

je obrazložil pomen investicije, vrvico na gradbišču pa je prerezal Viktor Mačovrh, predsednik delavskega sveta TET.

I. zbor revirskih aktivistov OF v Hrastniku

Na I. zboru revirskih aktivistov OF v Hrastniku so sodelovali pevski zbori in pihalne godbe iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Laškega. Pogled na zborovanje, vključno z nastopajočimi kulturniki.

Foto Jože Gerhard

Dne 1. septembra t.l. je potekal v Hrastniku I. zbor revirskih aktivistov OF, ki je zajemal tudi aktiviste iz Laškega. Pobudo za organizacijo tega zbora je dal okrožni odbor aktivistov OF, ki ga vodi Lojze Ribič, zbor sam pa so organizirale družbenopolitične organizacije iz Hrastnika, s sodelovanjem družbenopolitičnih organizacij iz Trbovelj, Zagorja in Laškega. Zbora se je udeležilo več tisoč občanov iz revirjev ter Laškega. Manifestacija je potekala na športnem stadionu na Logu.

Zbirališče je bilo na ploščadi pred domom družbenih organizacij v Hrastniku. V povorki do stadiona so sodelovali aktivisti OF, športniki, gasilci, mladi

planinci, zastavonoše, uniformirani rudarji, godbe iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja ter Laškega, teritorialne enote SLO ter številni drugi občani iz Zasavja in Laškega, ki so prišli ta dan v Hrastnik. Na zborovanju je govoril Janko Rudolf, predsednik zveze združenj borcev NOB Slovenije, na proslavi pa je sodelovalo več sto kulturnikov-pevcev in pevk, godbenikov in recitatorjev iz Zasavja. Med udeleženci zbora je bilo veliko število članov našega kolektiva. Zbora so se udeležili tudi vidni predstavniki našega javnega in političnega življenja: Sergej Kraigher, predsednik predsedstva SRS Slovenije, Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK

ZKJ, Lidija Šentjurg in Miha Marinko, člana sveta federacije, Marjan Orožen, republiški sekretar za notranje zadeve ter najvišji predstavniki družbenopolitičnega življenja iz Zasavja in Laškega.

Zbor je v celoti uspel v vseh pogledih. Tudi vreme je bilo prireditvi oziroma manifestaciji zelo naklonjeno.

Pri financiranju tega zbora smo sodelovali tudi člani delovnih skupnosti TOZD in SSS ZPT. Dne 28. 8. 1974, so se namreč sestali predsedniki delavskih svetov in osnovnih organizacij sindikata vseh TOZD in SSS. Dogovorili so se, kar je

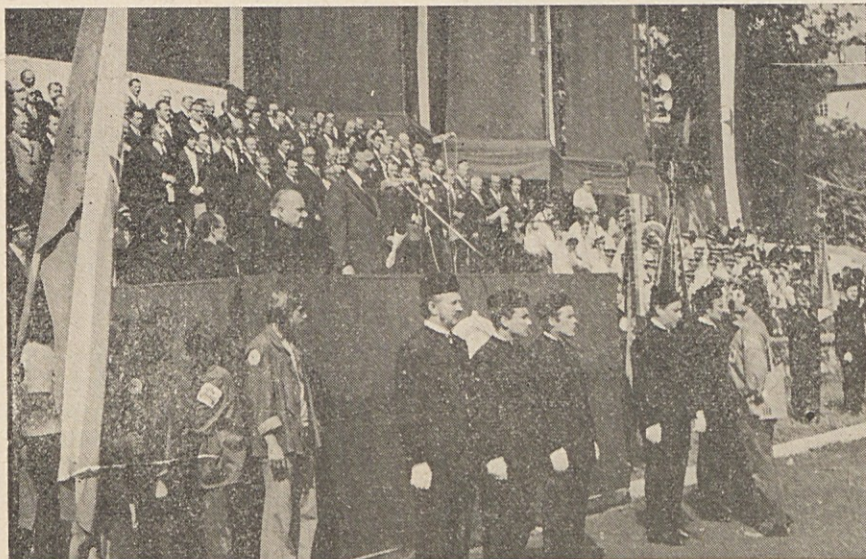

Na I. zboru revirskih aktivistov OF dne 1. 9. 1974 v Hrastniku je govoril Janko Rudolf, predsednik republiškega odbora ZZB NOV

Foto Jože Gerhard

bilo kasneje tudi potrjeno s strani pristojnih organov upravljanja, da prispevajo vse

TOZD in SSS za proslavo 1. septembra v Hrastniku, na člena kolektiva po 20,00 din.

I. zbora revirskih aktivistov OF, ki je potekal 1. 9. 1974 na športnem stadionu v Hrastniku, se je udeležilo tudi veliko število članov delovnih skupnosti TOZD in SSS ZPT, med njimi precej uniformiranih rudarjev. Pogled na tribuno med govorom tovariša Alojza Ribiča, predsednika okrožnega odbora revirskih aktivistov OF. Foto Jože Gerhard

Gasilsko tekmovanje

Proslave rudarskega praznika 3. julija v Črni na Koroškem, so se udeležile poleg ostalih tudi ekipe gasilcev iz Zasavja. To tradicionalno tekmovanje gasilskih enot rudnikov Slovenije v okviru vsakoletnega rudarskega praznika 3. julija, poteka vsako leto na drugem rudniku. Letošnje pokroviteljstvo nad proslavo in tekmovanjem v počastitev rudarskega praznika, je prevzelo industrijsko gasilsko društvo rudnika svinca in topilnice Mežica. Tekmovanja in proslave se je udeležilo poleg treh ekip industrijskih gasilskih društev Hrastnika, Trbovelj, Zagorja — Zasavskih premogovnikov ter matičnega gasilskega društva Mežica, še gasilske ekipe iz rudnikov Velenje, Sečovlje, Kočevje, Laško in Idrija.

Zbor vseh tekmovalnih ekip je bil ob osmi uri pred hotelom »Peca« v Mežici. Ker pa je imel rudnik Mežica v letošnjem letu predvideno osrednjo proslavo rudarjev na enem izmed svojih obratov v Črni na Koroškem, so se zbrane ekipe IGD rudnikov Slovenije odpeljale s svojimi vozili proti zbornemu mestu. Tekmovalne ekipe Zasavskih premogovnikov, ki so potovale z avtobusom, so se odpeljale skozi naselja v Mežiški dolini, Mežico, Polano (tam je uprava rudnika Mežica), Žerjav (kjer je topilnica) in naprej po tako imenovani »Mrtvi dolini«, kjer je veliki gozdni požar sredi aprila letos uničil velike gozdne površine. Res je žalosten pogled na pobočja hribov z ožganimi borovci, brez vsake podrasti in zelenja v tleh.

Po prihodu na zborna mesto pred Črno, so se razvrstile tekmovalne ekipe ter ostali sodelujoči v paradi. V povorki so bili rudniški reševalci in športniki, ob spremljavi godbe na pihala, je šla povorka proti središču Črne, kjer je po krajšem postanku pred spomenikom padlim v NOB in položitvi venca s strani tričlanske delegacije, nadaljevala pot na zborna mesto osrednje proslave praznika rudarjev. Po govoru glavnega direktorja rudnika svinca in topilnice Mežica ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, razdelitvi nagrad jubilentom in krajšim kulturnim programom, so se tekmovalne ekipe IGD rudnikov Slovenije napotile na tekmovalni prostor na nogometnem igrišču, v Črni. Žreb je določil, da ekipa rudnika Trbovlje tekmuje druga, Hrastnika sedma in Zagorja deveta. Tekmovanje je obsegalo več gasilskih veščin, med drugim tudi šolski tridelni napad in taktične vaje. Po končanem tekmovanju so se ekipe zopet zbrale na mestu proslave, kjer so bili razdeljeni pokali trem najboljšim ekipam ter priznanja vsem nastopajočim tekmovalcem.

Naše ekipe so zasedle naslednja mesta: 4. mesto je zasedla desetina IGD Hrastnik, 6. mesto desetina IGD Trbovlje in 8. mesto desetina IGD Zagorje. Prvo mesto je zasedla desetina IGD rudnika Mežica.

Anton Prebil

ŽELJA

Srečno, da bi nam biló
Rudarjem pod Kotredežco.
Enkrat, da b'že obrodilo
Črno nam zlato izpolnilo
Nade naše in želje
Od nekdanj nam že slabo gre.

Maks Marinčič

(Enak vzdihljaj al' vsaj podoben se sliši tudi 'spod potoka Boben).

Op. ur.

Kadrovske vesti

V času od 1. do 31. avgusta 1974, ima kadrovski sektor ZPT evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

TOZD rudnik Hrastnik

Sprejeti:

Bobek Bojan, kovinostrugar; Pavlič Ivan, zun. delavec; Slanšek Borut, zun. delavec; Stražar Viktor, vozač; Leskovar Marjan, zun. delavec; Ivanušič Albert, vozač; Macin Ratko, vozač; Škrinjar Drago, vozač; Kirn Alojz, pom. delavec; Mlakar Beno, vozač; Vrbovšek Ivan, vozač; Zorčič Igor, pom. delavec.

Odšli:

Čumurdžič Marka, kopač — sporazum. prekinitev; Gačnikar Alojz, vozač — izključen; Završek Alojz, tesar — upokojen; Dujič Jovan, rud. nadzornik — izključen; Romanič Rasim, vozač — izključen; Pavčnik Vito, zun. delavec — sporazumna prekinitev; Ždralič Asim, kopač — izključen; Vukovič Fahija, kopač — izključen; Dežan Roman, vozač — v šolo; Skale Edi, vozač — izključen; Zahirovič Rihad, vozač — izključen; Dračič Meho, vozač — izključen; Ravnikar Viljem, vozač — izključen.

TOZD rudnik Trbovlje

Sprejeti:

Gunzek Martina, snažilka; Grebenc Miha, kopač; Šmid Davorin, vozač; Kink Aljoša, dipl. inž. rud.; Vopotnik Anica, ek. tehnik; Tankulič Marko, kopač; Sulejmanović Halil, kopač.

Odšli:

Rihter Ivan, kopač — upokojen; Zupan Savo, pom. elektri-

kar — sporazumna prekinitev; Vidmar Andrej, pom. električar — sporazumna prekinitev; Krajnc Bojan, vozač — izključen; Fazlič Omer, kopač — sporazumna prekinitev; Trbara Stojan, kopač — sporazumna prekinitev; Horvat Franc, kopač — sporazumna prekinitev; Glavaš Dominik, kopač — sporazumna prekinitev; Knežević Andjelko, kopač — sporazumna prekinitev; Lovrenovič Ilija, kopač — sporazumna prekinitev; Škrinjar Franc, kopač — upokojen; Pikš Anton, kopač — sporazumna prekinitev; Burja Dušan, pom. električar — sporazumna prekinitev; Tankulič Marko, kopač — izključen.

TOZD Rudnik Zagorje

Sprejeti:

Roksandič Ilija — kovinar, Cukljati Franc — kovinar, Kosi Danilo — ključavničar, Aleš Miha — kopač, Krajnc Marija — strežnica, Frim Jadranka — natakarica, Horvat Jože — vozač, Hribar Martin — zun. delavec.

Odšli:

Praznik Ladislav, kopač — upokojen; Mikuž Emil, kop. pomočnik — umrl; Drobne Anton, kopač — upokojen; Kaliope Ivan, kop. pomočnik — upokojen; Kičanovič Mihajlo, kopač — v JLA.

TOZD Separacija in skupni prevoz

Sprejeti:

Juteršek Ivan — delavec, Benik Vinko — kovač, Pusovnik Jožica — ek. tehnik;

Odšli:

Conradi Branko, nadzornik —

umrl; Smodiš Jože, zun. delavec — redna odpoved Žnidaršič Žarko, zun. delavec — izključen.

TOZD Rudarska gradbena dejavnost

Sprejeti:

Kušar Ivan — vozač, Razpotnik Janez — kemolaborant, Garantini Vinko — vozač, Novak Zdravko — vozač, Milar Mirko — ek. tehnik, Nadrah Viljem — vozač, Povše Jože — vozač, Krajnc Bojan — vozač, Koritnik Jože — vozač, Jelen Roman — vozač, Jankoš Nikola — vozač, Ramšak Martin — vozač, Kodra Vinko — vozač, Režun Bojan — zun. delavec, Tomažin Jože — vozač, Zalokar Igor — zun. delavec, Marmarac Ibrahim — vozač, Štrbac Mitar — vozapč, Špajzer Vojko — vozač, Urana Vid — vozač, Pavlič Janez — vozač, Moravic Franc — vozač.

Odšli:

Mujkanovič Safet, vozač — sporazumna prekinitev; Nukič Šaban, učnik — sporazumna prekinitev; Hasič Redžo, kop. pomočnik — sporazumna prekinitev; Kos Josip, vozač — sporazumna prekinitev; Centrih Jože, šofer — sporazumna prekinitev; Beganovič Ragib, vozač — sporazumna prekinitev; Raškovič Kostadin, vozač — sporazumna prekinitev; Kralj Janez, kopač — sporazumna prekinitev; Šundič Josip, vozač — sporazumna prekinitev; Sovič Alojz, šofer — sporazumna prekinitev; Klenovšek Drago, vozač — sporazumna prekinitev; Zupanc Božo, šofer — sporazumna prekinitev; Pantič Vilotije, vozač — sporazumna prekinitev; Mikoš Boris, vozač — sporazumna prekinitev; Salikič Alosman, kopač — spora-

zumna prekinitiv; Jovič Dragiša, šofer — sporazumna prekinitiv.

TOZD Elektrostrojna delavnica

Sprejeti:

Škrbinek Vojko — strugar, Kreže Jože — električar, Medved Franc — str. inženir.

Odšli:

Sušnik Ivanka, zun. delavka — sporazumna prekinitiv; Jorgovan Slobodan, priuč. kovinar

— sporazumna prekinitiv.

TOZD Gramat

Sprejeti:

Vrbnik Boris — opek. delavec.

SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE

Sprejeti:

Frajle Marija — snažilka, Vezovišek Romana — ek. tehnik.

Vladimir Sihur

Vera v svet

Verujem v lepše življenje verujem v razsodnost ljudi, pregnano nekoč bo trpljenje razkrite, ostudne laži!

In vojna ne bo več divjala ne lakota, nasilje, rasni prezir, saj človek glave ne sklanja in vztrajno bori se za mir.

Ne upam v življenje po smrti a trdno verujem v ljudi, brez vere težko je živeti, brez cilja ni prave poti.

Verujem, ta čas že prihaja, odločen njegov je korak, nas vera v svet trdno obdaja na svetu bo človek enak!

Maks Marinčič

Karate — pojav in razvoj pri nas

Karate, ena najmlajših športnih panog, se je pojavil pri nas pozno po drugi svetovni vojni. Med potovanjem po Evropi so se japonski instruktorji ustavili tudi pri nas, kjer so pojasnjevali in prikazovali karate ter njegov namen.

Leta 1962 je bil v Beogradu ustanovljen prvi karate klub v Jugoslaviji. Karate je pridobil precej pristašev, vendar so ti naleteli na različne probleme. Javnost jim ni bila naklonjena, ker je mislila, da je to navaden pretepaški klub. Kasneje je bila ustanovljena karate zveza Jugoslavije. Delo v klubih je postalo bolj organizirano in si pridobilo ugled, enako tudi karate kot borilni šport. Naši tekmovalci so si priborili tudi velik mednarodni ugled. Dr. Ilija Jorga je osvojil naslov evropskega prvaka v absolutni kategoriji. Tekmovalec Šiptar pa je osvojil na absolutnem prvenstvu sveta, odlično tretje mesto.

Ob razvoju se pojavlja problem različnih karate šol, ki se uveljavljajo pri nas. Vemo, da jih obstoja več, ki pa se med seboj razlikujejo po načinu treningov, vendar je njihov končni cilj običajno enak. Prednosti in slabosti teh šol tu ne bomo obravnavali, ker to ni naš namen. Pri nas sta se najbolj uveljavili šoli shotokan in šukokai. Ta je pri nas bolj znan pod imenom budokai. Manj so se razvile šole vadoriju, šitoriju, mušindo, tekvando itd. Te šole so zelo popularizirane v drugih evropskih državah in Ameriki.

V Sloveniji večinoma prevladuje budokai, vendar se vedno bolj širi in utrjuje tudi shotokan. Večji centri shotokan šole so v Ljubljani, Mariboru, Trbovljah, Velenju itd. Prvi shotokan klub v Sloveniji, ki se je uveljavil tudi v zveznem merilu, je Shotokan klub Ljubljana. Klub deluje že vrsto let in je

bil predhodno klub Olimpije. Iz Japonske je povabil profesionalnega trenerja Takashija Tokuhiso, ki uspešno opravlja svojo nalogo še danes. Zaradi nekaterih nerazumevanj se je ta klub osamosvojil in preimenoval. Številčno je daleč najmočnejši klub v Sloveniji, saj šteje okrog 500 do 600 članov. Njegove vrste pa nenehno naraščajo, kar gre v prid odličnemu japonskemu trenerju. Dokaz uspešnega delovanja tega kluba je tudi v tem, da ima že štiri nosilce mojstrskega naslova in več kandidatov za naslov mojstra. Med kandidati za mojstra je tudi naš glavni trener Marjan Fritz, ki že vrsto let uspešno trenira pod vodstvom tega japonskega trenerja.

Prav Marjan Fritz je dal pobudo, da se je karate pojavil tudi v Trbovljah in ima največ zaslug za uspešen začetek delovanja karate kluba v Trbovljah.

Rudi Murn Franjo Glavica

Če vozite v koloni

Če ste ujeti v kolono in se ta vleče na razdalje kilometrov in kilometrov ... in je vroče in soparno ... in čakate ter preklinjate, trobite itd., itd., ne pozabite, da vse to nič ne pomaga. Kolona ima infarkt in najprej pomislite, da infarkta ne dobite še vi! Pameten voznik mora obdržati mirno kri. In razsoden voznik:

1. Obdrži varnostno razdaljo.
2. Ne trobi in ne kriči.
3. Ne izsiljuje.
4. Če se kolona ustavi, ustavi tudi on, in sicer na skrajnem desnem robu, da bo lahko med kolonama peljal rešilec ali patrolni avto prometne milice.
5. Če stojite v koloni, ne izstopajte na notranji strani vozišča.
6. Nikar nenadoma ne odpirajte vrat avtomobila, ker ne boste imeli nobene koristi.
7. Poskusite se premagati in mirno vzdržati do konca.
8. Ne stokajte: »strašno!«, »grozno!«, »nevzdržno!« in podobno. To boste prenesli tudi na osebe, ki so z vami v vozu. Postal bo še bolj strašno in še bolj nevzdržno!

Inflacija

Izhaja iz latinske besede *inflatio* — nadimetek. Navadno pomeni povečanje količine denarja v obtoku, kar ima za posledico porast cen. Povečanje količine denarja v obtoku ni vedno znak inflacije, tako kot vsako povečanje cen ni vedno posledica inflacije. Če pride do povečanja denarja v obtoku zaradi povečanja proizvodnje, vrednosti blaga in uslug, ne moremo govoriti o inflaciji. Porast cen je lahko tudi posledica drugih faktorjev: povečanje davčnih obremenitev, povečanje stroškov proizvodnje, hitrega povečanja povpraševanja itd. Kot inflacija se lahko smatra nesorazmerno povečanje denarja v obtoku,

z ozirom na blagovni sklad, in hitro povečanje cen kot spremljajoči pojav. Inflacija je lahko zmerna (posledica reaktiviranja gospodarstva), zmanjšana ali kontrolirana (če jo spremlja restrikcija kreditov, fiksni ukrepi, racionalizacija) odprta in končno hiperinflacija, ko se denar tiska v velikih količinah, v gospodarstvu pa vlada kaos.

Integracija

Združevanje, spajanje v celoto. V gospodarskih odnosih (mednarodnih) povezovanje nacionalnih gospodarstev v širša gospodarska področja, navadno zaradi razširitve tržišča. Zaradi tega se ukinjajo omejitve (kvantitativne, carinske) in druge bariere, ki ovirajo menjavo dobrin. Nacionalna gospodarstva so primorana na integracijska gibanja zaradi modernega razvoja tehnike in proizvodnih sil.

Integracija proizvodnje, kombiniranje v industriji, v katerem se vse bolj združuje proizvodnja raznih faz iste, dveh ali več industrijskih panog.

Kratice

S kraticami ponavadi označujemo na skrajšan način besedo ali več besed skupaj, da s tem na kratko izrazimo razčlenjenost opisanih imen itd. Ker se nam v sedanjem življenju vedno mudi in smo na kratko s časom, nam kratice ali okrajšave pogosto pripomorejo k hitrejšemu izražanju in hitrejšemu poteku dogajanj.

Da bi jih lažje razumeli, navajamo pomen nekaterih okrajšav na tem mestu:

- ZPT** — Zasavski premogovniki Trbovlje
TET — Termoelektrarna Trbovlje
OZD — Organizacija združenega dela
TOZD — Temeljna organizacija združenega dela
DO — Delovna organizacija

- OD** — Osebni dohodki
SRS — Socialistična republika Slovenija
ZK — Zveza komunistov
SZDL — Socialistična zveza delovnih ljudi
ZMS — Zveza mladine Slovenije
ZS — Zveza sindikatov
KOSIRE — Konferenca sindikata rudarstva in energetike
KAmIad — Konferenca aktivov mladih delavcev
OOS — Osnovna organizacija sindikata
DS — Delavski svet
DK — Delavska kontrola
OMR — Odbor za medsebojna razmerja
PO — Poslovni odbor
ODst — Odbor za družbeni standard
OKaPS — Odbor za kadrovske politiko in socialno varstvo
OSLO — Odbor za splošni ljudski odpor
OITP — Odbor za informacije, tisk in propagando
OIR — Odbor za izume in racionalizacije
SVD — Služba varstva pri delu
ESD — Elektrostrojna delavnica
RŠC — Rudarski šolski center
GRAMAT — Proizvodnja gradbenega materiala
RGD — Rudarska gradbena dejavnost
SSS — Skupne strokovne službe
Sob — Skupščina občine
SDK — Služba družbenega knjigovodstva
LB — Ljubljanska banka
NOB — Narodnoosvobodilni boj
ZB — Zveza borcev
PTT — Pošta, telegraf, telefon

Glasilno SREČNO izdaja podjetje Zasavski premogovniki Trbovlje — pošta 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno.

Glasilno ureja uredniški odbor: Kohne Emil, dipl. inž. rud., Kovač Vilko, Lenarčič Tine, Malovrh Metod, dipl. inž. rud., Oberžan Janez, Pikš Anton, Šum Anton, Suštar Miro.

Odgovorni urednik: Kohne Emil, dipl. inž. rud.

Tehnični urednik: Lenarčič Tine. Naklada 3000 izvodov. Za člane delovne skupnosti ZPT je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk TIKa Trbovlje.

Moštvo skupnih strokovnih služb ZPT pred tekmo v malem nogometu, ki so jo odigrali v okviru občinskega sindikalnega prvenstva v III. ligi na pomožnem igrišču v Trbovljah dne 3. 9. 1974. To moštvo je zmagalo s 3 : 0. Igrali so z moštvom SAP.

Foto inž. T. Bregant

humor humor hu

Pokojni magister T. Malavašič je bil zelo vnet gojitelj rož in cvetja, saj je bil tudi predsednik olepševalnega društva v Trbovljah. Ko se mu je nekoč po nesreči razbil cvetlični lonček, ga je poslal vrtnarju Milanu, češ, da naj ga kot vrtnar že za kaj porabi. Ker vrtnar ni vedel, kako bi se mu za to »dobroto« oddolžil, mu je poslal razbito stekleničko od zdravil s pripombo, da jo bo kot magister že za kaj uporabil. Seveda je to ostalo med njima. Nasmejala pa sta se na ta račun še večkrat.

□□□□□□

Ko je naša TOZD RGD, bivši RGO, gradila predor za vodo v Mežici na Koroškem, je bil tam zaposlen tudi nek naš delavec, ki je bil doma pod Mrzlico v Marija Reki. Neke lepe poletne sobote se je namenil domov. Bolj za šalo kot zares, je vprašal svoja dva sodelavca, Korošca po rodu, če gresta z njim.

Seveda sta bila takoj za to. »Se bova pa malo kopala«, sta dejala. No, v Marijo Reko so prišli v soboto zvečer že v temi. Malo so se ga zvečer nacukali in sladko zaspali. Zgodaj zjutraj sta se Korošca zbudila in dejala: »Ko sva že na Reki, se pa pojdiva še malo kopat v morje«. Vstala sta in šla pred hišo. Po vsej dolini pod njima, je ležala gosta megla. »Kako lepo morje!« sta bila navdušena. »Jaz bom kar skočil« je dejal prvi. Pognal se je čez skalo v »morje«. »No, kako je?«, je zaklical za njim drugi. »Malo bolj se zaženi, da boš prišel do vode«, je pojamral prvi, »jaz sem ravno na skalo priletel.«

□□□□□□

Lopata in kramp sta dve silno nezaželeni orodji. Nobeden jih ne mara. Zadnjič sem bil v Hrastniku pri nekem prijatelju, ki je 45 let garal v jami, sedaj, na stara leta v pokoju, pa za rekreacijo varuje svojega najmlajšega vnučka. No, in ko se je ta vnuček igral z lopato na vrtu, mu je že od daleč vpil: »Lopata fuj, fuj, lopata, kak, kak!«.

No, in!?

□□□□□□

Na rudniku Trbovlje še hranijo litoželezno tablo, ki je visela nad vhodom v jamo Posetje. Na njej piše »Stolen von baron Poinsettie«. Jame in barona ni več, ime pa je ostalo.

□□□□□□

Ves zlomljen in kriv pride rudar na vizito k dr. Jenšterlu. Po pregledu ugotovi, da ga daje huda revma in mu namesto recepta takole svetuje: »Če hočeš izgubiti revmo, teci kolikor moreš od restavracije proti Dimniku. Pri Počivavšku se z vso naglico obrni na desno v gostilno in po hitrem postopku požri 2 deci črnega. Revma bo ta čas sama tekla naprej po cesti in ti boš zdrav.«

□□□□□□

V Vode polju v jami rudnika Trbovlje, je bil kot čuvaj mehanizacije zaposlen, naš znani likovnik-lesorezec Lojze Lesar. Približno sredi šihta se je pri EVT-120 strgala spodnja veriga. Seveda je bil nadzornik siten zaradi okvare in padle so ostre besede. Pa se je oglasil Lesar in ravnodušno dejal: »To je pa res neumno narejeno, saj spodaj ni treba verige, premog gre itak le po vrhu ručne«. Tem salomonskim besedam smo se vsi nasmejali, tudi nadzornik. Okvara je bila nato kmalu odpravljena.

□□□□□□

Kopač Snifi je šel v lesno proggo po dvometrske vrhače. Ker je vedno dobre volje, je pri slabo pokritem bazenu veselo pel: »Gala, gala, gala, srce si mi dala«. V tem trenutku se mu je na bazenu spodmaknila deska. Čofnil je do pasu v vodo. Pesmi je bilo takoj konec, nadomestila pa jo je knapovska kletvica. Na čelu so ga potem zafrkavali, da bi lahko počakal do konca šihta in se potem skopal v kopalnici.